

1.10.2018-
31.3.2021

Tulevaisuuden tekijät-hanke

Projektikoordinaattori: Päivi Hakkarainen

Hankkeen toteuttaja: Leader Viisari ry

Hankkeen rahoittaja: Keski-Suomen Ely-
keskus, Maaseuturahasto

31.3.2021

Sisällysluettelo

1. Toteuttajan nimi	3
2. Hankkeen nimi ja hanketunnus	3
3. Yhteenveto hankkeesta	3
4. Raportti	3
4.1 Hankkeen tavoitteet	3
a. Ylemmän tason tavoitteet, joiden osa hanke on	3
b. Hankkeen tavoitteet	4
4.2 Toteutus	5
a. Toimenpiteet	5
Sessiot: 1. a) TulevaisuusSessiot	6
Sessiot: 1. b) Vapaamuotoiset ideointitilaisuudet	8
Sessiot 1. c) Tulevaisuusilta	8
Sessiot: 2. a) TaontaSessiot	11
Sessiot: 2. b) Yrittäjyystrilogia	13
Sessio 3. Innovaatio- ja yrittäjyysessiot	14
Sessio 4. Toimintamallin kehittäminen	19
Sessiot 5: Kotikansainv. edistäminen ja nuorten osaaminen näkyväksi	27
b. Aikataulu	27
c. Resurssit	27
d. Toteutuksen organisaatio	27
e. Kustannusten rahoitus	28
f. Raportointi ja seuranta	28
g. Toteutusoletukset ja riskit	28
4.3 Yhteistyökumppanit	29
4.4 Tulokset ja vaikutukset	30
a. Nuoret halusivat osallistua mahdollisimman paljon nuoria hankkeeseen	30
b. Nuoret kehittävät lähiympäristöään keskustelemalla	31
c. Toimivat verkostot tehostavat kaikkien osapuolten oppimista	32
d. Yhteistyö alueen muiden hankkeiden kanssa tuo näkyvyyttä ja innostusta seutuun	36

e. Näkökulmien ja oppien hakemista alueen ulkopuolelta ja kotikansainvälisyyttä.....	37
f. Toimintamallin kehittämistä ja aktiivista viestintää	38
g. Bisnes Academy Saarijärveltä koko alueelle ja nuorten henk.koht.tarinoita julki	41
h. Nuorten osaamista Kehittämissyhtiö Witas Oy:n Innoreaktori-alustalle ja BioPaavon yrityskahvien synty	44
i. Selviäisikö hankkeen vaikuttavuus kysymällä?	45
j. Hankkeen ostopalveluilla nuorten osaamisen ostoa	45
5. Esitykset jatkotoimenpiteiksi	46
Liite 1. TulevaisuusSession suunnitelma ja ohjeet	49
Liite 2. Tulevaisuuspäivän suunnitelma.....	53
Liite 3. Amazing yrittäjä – rallin järjestäminen.....	54

Mukavia lukuhetkiä!

1. Toteuttajan nimi

Leader Viisari ry

2. Hankkeen nimi ja hanketunnus

Tulevaisuuden tekijät – hanke: 76216

3. Yhteenveto hankkeesta

Tulevaisuuden tekijät-hankkeessa otetaan nuoret aikuiset mukaan kehittämään kotiseutuaan ja vahvistetaan nuorten positiivista kotiseutukuvaa alueesta paikkana, joka tarjoaa mielekkään mahdollisuuden asua, elää ja tehdä töitä. Hankkeen tuloksena syntyy toimintamalli, olosuhteet ja verkostot, jonka puitteissa nuoret voivat viedä eteenpäin omia kehittämisprojekteja myös hankkeen jälkeen. Hankkeen kohderyhmänä ovat Saarijärvi-Viitasaari seutukunnan sekä Äänekosken kuntien tai alueelle siteitä omaavat alle 29-vuotiaat nuoret. Toteutuksessa tehdään laajaa yhteistyötä nuorisotoimijoiden, oppilaitosten, yritysten ja yhdistysten kanssa sekä luodaan nuorille kansainvälistä verkostoa. Hankkeen toteuttajana on Leader Viisari ry. Hankkeen rahoittaa Keski-Suomen ELY-keskus maaseuturahastosta. Hanke toteutetaan ajalla 1.10.2018-31.3.2021.

4. Raportti

4.1 Hankkeen tavoitteet

Hankkeen päätavoitteena on edistää nuorten osallistumista **alueen tavoitteelliseen** kehittämistoimintaan. Tarkoitus on vahvistaa nuorten osallisuutta, positiivista kotiseutukuvaa ja tuoda heidän näkemyksensä ja osaamisensa mukaan entistä paremmin tulevaisuuden maaseudun kehittämiseen.

a. Ylemmän tason tavoitteet, joiden osa hanke on

Hanketta rahoitetaan Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta 2014-2020. Hanke on osa ohjelman toimenpiteestä 7.4 Maaseudun palvelut ja alatoimenpiteestä Maaseudun palvelut, kehittäminen. Seuraavassa ote Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta s. 304. Hankkeen tavoitteet ovat yhteneväisiä etenkin maaseutuohjelmasta tummennettujen kohtien kanssa.

”Toimenpiteessä toteutetaan hankkeita, joilla **suunnitellaan, selvitetään tai kehitetään maaseutuväestölle suunnattuja palveluja**. Toimenpiteen tavoitteena on **lisätä maaseutualueiden kestävyttä ja elinvoimaisuutta**. Toimenpiteessä toteutetaan hankkeita, joilla parannetaan maaseudulla toimivien palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta (mukaan lukien kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut, yritysten palvelut ja **valmiudet tietoyhteiskunnan hyödyntämiseen**), lisätään **asuinympäristön ekologisuutta** ja turvallisuutta, parannetaan maaseudun infrastruktuuria sekä **kehitetään kylien yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja vaikuttamisen mahdollisuuksia**. Palvelujen saavutettavuuden turvaamiseksi kehitetään **uusia ratkaisuja**. Maaseudun saavutettavuutta parannetaan mm. **liikkuvia palveluja kehittämällä**. Toimenpiteessä kehitetään palveluja, jotka **parantavat maaseudun asukkaiden hyvinvointia, viihtyvyyttä ja toimintamahdollisuuksia**. Toimenpiteessä ei tueta kuntien tai valtion vastuulla olevien lakisääteisten

peruspalveluiden tuottamista, mutta hankkeilla voidaan **suunnitella uusia toimintamalleja**, joilla peruspalvelujen saatavuutta voitaisiin parantaa. Tuki myönnetään kehittämishankkeille ja yleishyödyllisten investointihankkeille. Hankkeessa voidaan toteuttaa monenlaista kehittämistä ja tehdä investointeja, joista **hyöty kohdentuu maaseudun yrittäjille ja asukkaille.**”

https://www.maaseutu.fi/globalassets/maaseutuohjelma/programme_2014fi06rdrp001_5_0_fi.pdf

b. Hankkeen tavoitteet

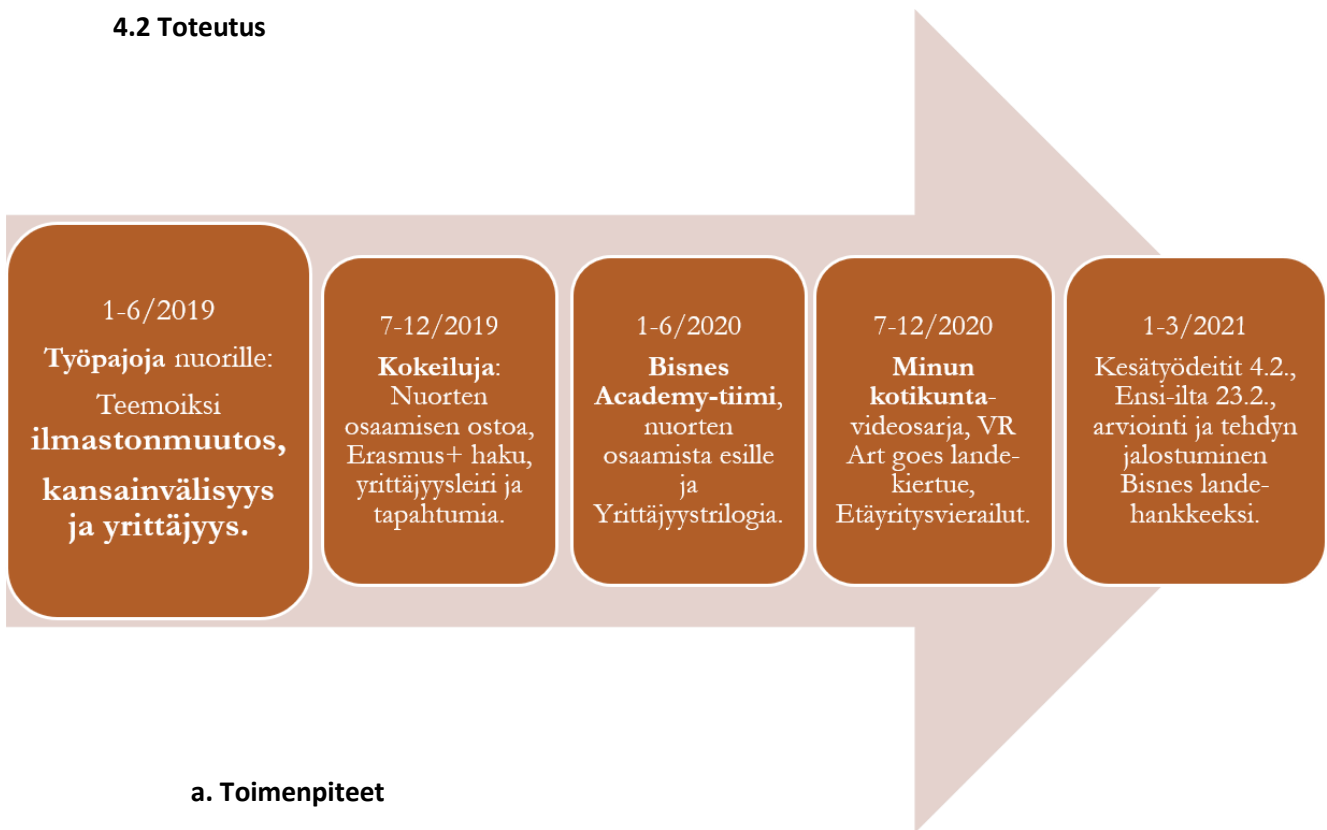
Hanke edistää myönteistä asennoitumista maaseutumaiseen elinympäristöön ja lisää nuorten vaikutusmahdollisuuksia maaseudun kehittämisessä. Myönteinen asennoituminen maaseutuun ja vaikutusmahdollisuuksien lisääminen sitouttavat nuoret myös oman asuinkunnan kehittämiseen. Hankkeessa lisätään nuorten keskinäistä yhteistyötä ja verkostoitumista omalla alueella, kansallisesti ja kansainvälisesti ja autetaan näkemään tulevaisuuden mahdollisuuksia ja kääntämään ne vahvuuksiksi. Verkostojen rakentaminen nuorten, yritysten ja eri asiantuntijoiden välille voi synnyttää yrittäjyyttä ja työllistymismahdollisuuksia.

Tavoittelemme Tulevaisuuden tekijät–hankkeella kehittämiseen **mukaan huomisen aikuisia**, joilla on kyky nähdä tulevaisuuteen, asettaa sen pohjalta tavoitteita ja toimia niiden toteuttamiseksi. Myönteisen tulevaisuuskuva vahvistamisen ja projektivalmiuksien lisäämisen avulla voidaan kirkastaa myös nuorten toimeentulon eri mahdollisuuksia. Nuorten oma-aloitteisen kehittämisen edistäminen ja tukeminen on keskeinen osa hankkeen toimintaa. Viisarin alueella ei ole erillistä Nuorisoleader – toimintaa. Tämän hankkeen tarkoitus on kehittää olosuhteet ja verkostot, jonka puitteissa nuoret voivat viedä eteenpäin omia kehittämisprojekteja myös hankkeen jälkeen. Digitaalisten välineiden käytön lisääminen vuorovaikutuksessa ja kehittämistyössä huomioi ympäristönäkökulman ja lisää tasa-arvoisuutta kaventaen maantieteellisiä etäisyyksiä. Hankkeen kokemukset ja tulokset toimivat hyvänä pohjana tulevan ohjelmakauden suunnittelua silmällä pitäen.

Hankkeesta tehtiin muutoshakemus kesällä 2020, koska korona toi muutostarpeita Tulevaisuuden tekijät-hankkeen toimenpiteiden toteutumiseen. Poikkeuksellinen kevät 2020 on nostanut esiin uusia tarpeita ja rajoitukset ovat toisaalta viivästyttäneet toimenpiteiden toteuttamista. Nuorten kanssa suunniteltu Erasmus+ vaihto sai rahoituksen, mutta koronarajoitusten vuoksi Irlannin matka siirtyy kesälle 2021. Kansainvälisyys kiinnostaa alueen nuoria niin paljon, että haettiin Nuorisokeskus Piispalassa toteutettavaa kansainvälistä Erasmus+ hanketta. Erasmus+ hakijana on Nuorisokeskus Piispala, johon nuoret eri maista kokoontuvat alustavasti vuonna 2021. Erasmus+ hankkeissa on toteutusaikaa vuoden 2022 loppuun. Lisäksi hankkeen kohderyhmää laajennettiin alle 17-vuotiaisiin yrittäjyydestä, kansainvälisyydestä ja kehittämisestä kiinnostuneihin nuoriin. Tulevaisuuden tekijät hankkeen suunnitellut toimenpiteet ovat toteutuneet uusilla nimillä, mutta sisältö pysyi samana.

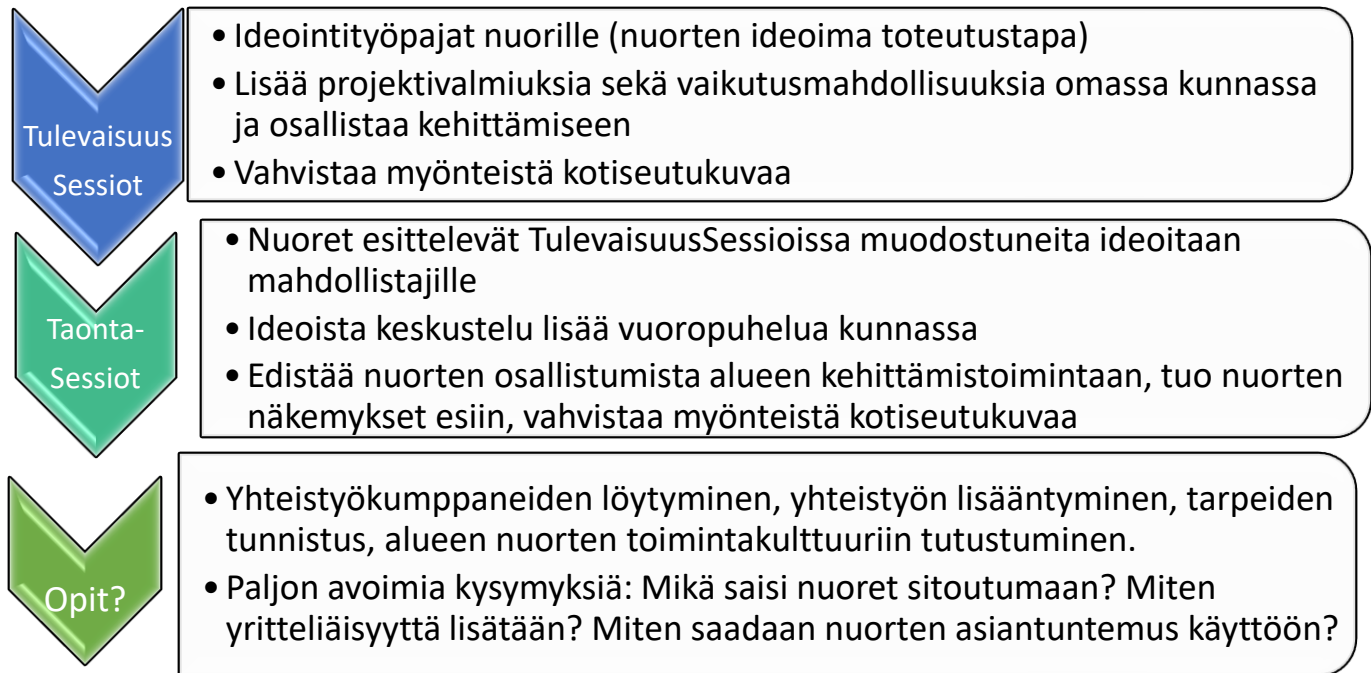
4.2 Toteutus

a. Toimenpiteet

Hankkeen toteutus koostuu toistuvista toimenpiteistä, joita nimitetään ”sessioiksi”. Ne etenevät loogisena ja vaiheittaisena rakenteena, joka tukee hankkeen tavoitteiden toteuttamista. Jokainen vaihe toteutetaan yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Kevään 2019 aikana koekiltiin nuorten osallistamista perinteisin menetelmin eli järjestämällä ideointitilaisuuksia ja edistämällä ideoiden toteutusta.

Toimenpiteiden kehittämiseksi Tulevaisuuden tekijät – hankkeesta esiteltiin suunniteltua toimintaa ja kehitettiin konkreettisia toimenpiteitä alueen nuorisovaltuustoissa, opiskelijakuntien hallituksissa, yhteistyökumppaneiden tapaamisissa, erilaisissa tilaisuuksissa ja tapahtumissa sekä tapaamalla yksittäisiä nuoria. Hankkeen viestintävälineiksi valikoitui Facebook- ja instagram, jossa aktiivisesti viestittiin hankkeen toiminnasta. Hankkeen julkaisuissa olevista alaikäisistä on näkyvissä vain jalat tai kädet tietoturvan vuoksi: ”Jalat vievät kohti unelmia ja kädet tekevät unelmista totta”. Hanketilaisuuksien julkaisuissa on taustakuvana hankealueen käsin piirretty Amazing lande - kartta.

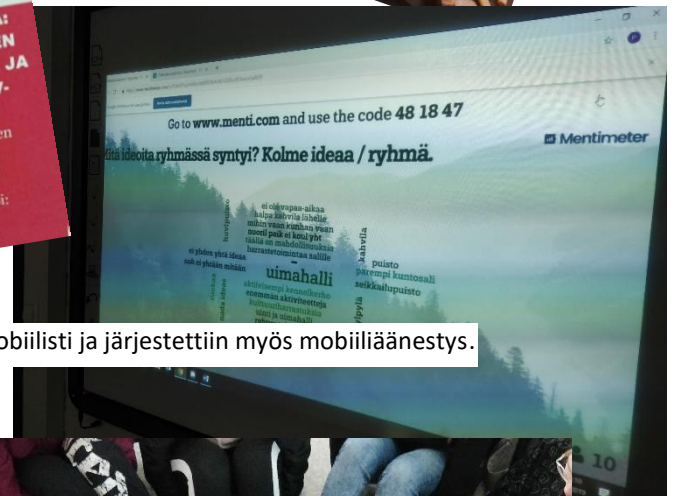
Sessiot: 1. a) TulevaisuusSessiot

Hankkeen käynnistymisvaiheessa nuoria tavoiteltiin oppilaitosten opiskelijakuntien hallituksen kautta. Toimenpiteitä haluttiin toteuttaa nuorista lähtevistä ideoista ja heidän näköisenä. Idea työpajamaiseen toteutukseen syntyi Poke Viitasaaren opiskelijakunnan hallituksen kokouksessa. Työpajatoteutuksella he **halusivat osallistaa kaikki koulun opiskelijat** ja toiveissa oli myös kilpailu sekä palkinto, koska pieni palkinto motivoi osallistumaan ja heittäytymään. Kehitettiin yhteistyössä Nuorisokeskus Piispalan kansainvälisyyskoordinaattori Mari Purasen kanssa TulevaisuusSessio – ideointityöpaja, jota toteutettiin alueen toisen asteen oppilaitoksissa sekä Jamk Tarvaalan yksikössä. Tehokas 1,5 tunnin sessio saatiin hyvin soviteltua oppilaitosten aikatauluihin.

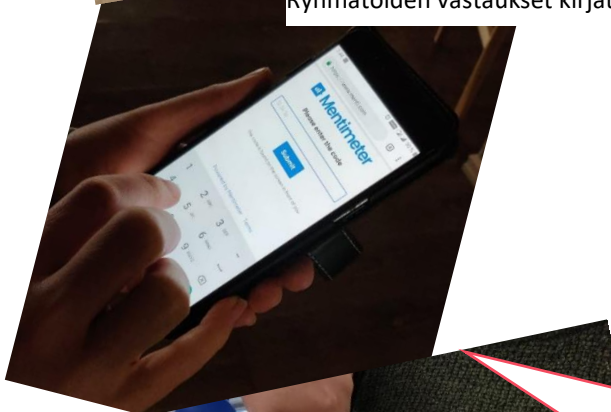
TulevaisuusSessiot koostuivat kuvakävelyistä, ryhmätöistä, äänestyksistä ja tiimien muodostamisesta. Muodostetut tiimit kisailivat toisiaan vastaan leijonanluolassa ja voittajatiimi sai mysteerilaatikon sisällön itselleen. TulevaisuusSessiossa **hyödynnettiin ilmaisia mobiilialustoja** kuten answergardenia ja mentimeteriä. Palkintona olleen mysteerilaatikon sisältö koostui yhteistyökumppaneiden (Poke, Jamk, Koordinaatti) mainosmateriaaleista sekä Leaderin materiaaleista. Mysteerilaatikossa on myös tiimien voittajalista, johon voittajatiimien nimet ovat kirjoitettu. Jokaisessa TulevaisuusSessiossa kerättiin myös nuorilta palautetta työpajan kehittämiseksi. Seuraavaksi kuvallinen esitys TulevaisuusSessioista ja järjestämishjeet löydät liitteestä 1, sivulta 49.

TulevaisuusSessiota järjestämässä Nuorisokeskus Piispalasta kv-koordinaattori Mari Puranen sekä ranskalainen vapaaehtoistyöntekijä Sahlia Tulevaisuuden tekijät-hankkeen Päivi Hakkarainen

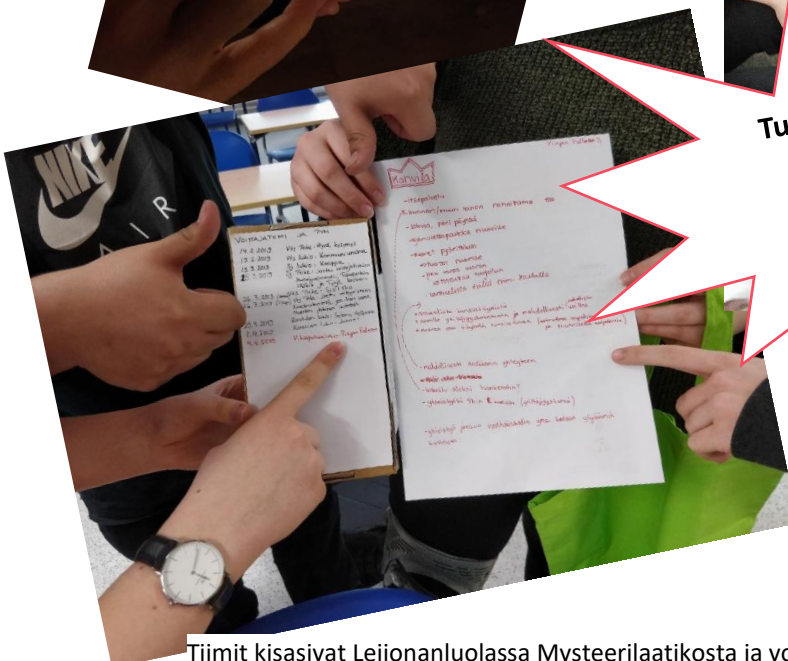
Kuvakävely ideoinnin herättäjänä: Voisiko meillä tehdä jotain mitä maailmallakin?

Ryhmätöiden vastaukset kirjattiin mobiilisti ja järjestettiin myös mobiiliäänestys.

TulevaisuusSessiot
keväällä 2019:
17 sessiota
318 osallistujaa

Tiimit kisasivat Leijonanluolassa Mysteri laatikosta ja voittajatiimi sai nimensä Mysteri laatikkoon.

Jamkin yz-sukupolvi hanke pyysi marraskuussa 2020 podcastiin puhumaan nuorten johtamisesta. Tulevaisuuden tekijät-hankkeesta tehtiin pikainen whatsapp – gallupin nuorille ja siihen saatiin 15/20 vastausta. YZ-sukupolvi-hanke halusi tehdä nuorten kommentteista videokoosteen:

<https://www.jamk.fi/fi/Tutkimus-ja-kehitys/projektit/yz-sukupolvi/inspiraatiota/>
Galluppiin osallistuneista nuorista 11/15 halusi kommenttinsa julkaisuun nimellä. Nuoren palaute tästä projektista: "Hienoa, kun haluat

kysyä nuorilta erikseen. Tällainen on tärkeää."

Sessiot: 1. b) Vapaamuotoiset ideointitilaisuudet

TulevaisuusSessiot kohdistuivat oppilaitoksiin, jossa sisältö oli toteutettavissa ja liitettävissä opintojen sisältöön. Oppilaitosten lisäksi hankkeessa haluttiin osallistaa muitakin nuoria epämuodollisissa ympäristöissä järjestämällä ideointitilaisuuksia MLL-perhekahviloissa, kuntosalilla, ajoneuvojen ruuvauspajalla sekä nuorisotaloilla. Näissä tilaisuuksissa keskusteltiin paikkakunnalla asumisen hyvistä puolista ja mahdollisista kehittämiskohteista.

Sessiot 1. c) Tulevaisuusilta

Valtakunnallista Tulevaisuuspäivää 6.3.2020 vietettiin Kinnulassa järjestämällä yhteistyössä Kinnulan 4H-yhdistyksen, Lions Clubin ja Pikkupeuran yrittäjän kanssa nuorille Tulevaisuusilta. Illan tavoitteena oli rohkaista nuoria miettimään tulevaisuutta ja omaa rooliaan tulevaisuuden tekijänä.

Nuoret pääsivät harjoittelemaan tulevaisuuden taitoja pelien avulla. Treenattaviksi taidoiksi valikoitui tiimityötaito, visiointi, tulevaisuusajattelu, itsetuntemus ja lisäksi hyödynnettiin Tulevaisuuspäivä.fi sivuilta löytyvää uto-piatyökalua. Nuoret ratkoivat tehtäviä toimintapisteillä ja eniten pisteitä omaan Tulevaisuuspassiinsa kerännyt voitti pizzalahjakortin. Lisäksi arvottiin osallistujien kesken muita yhteistyökumppaneiden lahjoittamia palkintoja. Toimintapisteillä eli rasteilla nuoret pääsivät luomaan skenaarioita vuodesta 2050, miettimään onko oma tulevaisuus Kinnulassa tai mikä saisi palaamaan Kinnulaan

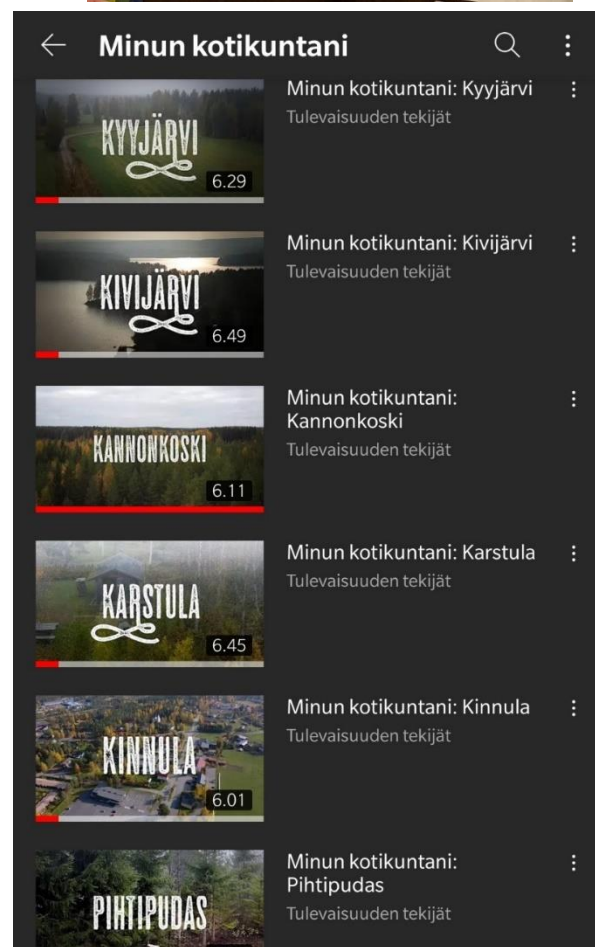
opiskelijan jälkeen. **Paluumuuttamisen kannalta merkityksellisinä nuoret pitivät perhettä, työtä, toimivia palveluja ja kivoja ihmisiä.** Yhdessä työskennellen nuoret ideoivat tulevai-

suutta omalta sekä maailman kannalta ja pohtivat mm. miten liikutaan vuonna 2050, mitä syödään tai miten pidetään yhteyttä ystäviin. Tulevaisuuspäivän järjestämishojeet löydät liitteestä 2, sivulta 53.

Oman tulevaisuuden sai myös visualisoida tulevaisuusraameihin:

”Tulevaisuustyöpajat lisäävät osanottajien itseluottamusta, toivoa tulevaisuuteen ja uskoa omiin mahdollisuuksiin kotiseudulla. Samalla ne edistävät osallisuutta ja luovat asioille yhteisiä merkityksiä.” Tätä hankesuunnitelmassa asetettua tavoitetta haluttiin syventää Minun kotikuntani-videoprojektilla. Ajatus syntyi yhteisideoinnissa Kinnulan 4H:n kanssa ja he toteuttivat Kinnulan videon palkaten paikkakunnan nuoria tekijöiksi. Ideaa ehdotettiin myös muihin Leader Viisarin alueella toimiviin 4H-yhdistyksiin. Kun he eivät tarttuneet tilaisuuteen, niin videosarja päätettiin tehdä Tulevaisuuden tekijät-hankkeessa. Videointiin etsittiin jokaisesta kunnasta neljä nuorta esittelemään oma mielipaikkansa kunnassa. Lisäksi tavoitteena oli toteuttaa tasa-arvoa eli tasaisesti molempia sukupuolia sekä ikäjakautumaltaan eri-ikäisiä sekä erilaisessa elämäntilanteessa olevia nuoria.

Lisähaasteena oli löytää yksi nuori yrittäjä jokaisesta kunnasta.

Videointitarjouksia kysyttiin kolmelta nuorelta tekijältä ja videointi ostettiin edullisimman tarjouksen jättäneeltä Jesse Liimataiselta. Videoprojekti osoittautui menestykseksi, sillä nuoret kiinnostuivat myös toisten kuntien nuorista sekä heidän valikoimista paikoista. Videosarja on kerännyt 17.2.2021 mennessä katsojakertoja 21876. Palautteet nuorilta, kuntien päättäjiltä, virkamiehiltä ja yhteistyökumppaneilta on ollut positiivista. Ohessa palautteita alueen toimijoilta:

”Kiitos, kivoja videoita nuorilta. Luo tulevaisuuden uskoa. Hyvä mieli tulee niistä. Terveisin, Jouni (Jouni Hynynen, Ely-keskus)”

”Nämä videot ovat kyllä olleet huikkeitä! Pelkästään näiden perusteella voisin muuttaa mihin vaan, hienoa työtä! 😊 (Esa Huuskonen, Yrityskylä Keski-Suomi)

”Nämä videot ovat olleet tosi mielenkiintoisia ja hyviä! Laadukkaasti toteutettuja 😊 Hienoa työtä!” (Anu Hätinen, Erityisasiantuntija, Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki ry)

”Oi, kun kiva! Kiitos! Nämä videot on kyllä tosi hyvin tuotettu. Eilen just katoin koko sarjan 😊” T.Merja (Merja Laitala, Kinnula-Kivijärvi Etsivä nuorisotyö)

”Nämä videot on aivan ihania ! Me odotellaan innolla myös Karstulan videota. Ihan huippua, kun ootte tehnyt näitä. Meidän nuoret on niin otettuja ja onnellisia, kun ovat päässeet puhumaan itselle tärkeistä asioista ja paikoista. Kiitos !” (Iida Poikonen, Etsivä nuorisotyö, Karstulan kunta).

”Tämä on kyllä hieno tapa viestiä maaseudun nuorille tärkeistä asioista. Väitän, että tämä on varmasti silmiä avaavaa ihan kaikille, jotka videoita katsovat. Siis lähinnä siitä näkökulmasta mitä nuoret oikeasti arvostavat. Odotan innolla jo seuraavia videoita!” T. Maija (Maija Laahaan, yrityskehittäjä, Kehittämisyhtiö Witas Oy).

”Nämä ovat tosi sympaattisia ja utuinen syksyn sääkään ei haittaa, ehkä päinvastoin. Tervetullutta nuorten näkökulmaa ja hyvää mainosta kunnille! Kuka nämä videot suunnitteli ja toteutti?” (Helena Raatikainen, Aluearkkitehti Pihtipudas-Viitasaari)

”Hieno video, nuoret antavat hyvin positiivisen kuvan Kyyjärvestä asuinpaikkana. Positiivista on sekin, että nuoret ovat hyvin yrittäjähenkisiä ja näkevät yrityksen perustamisen Kyyjärvelle mahdollisena.” Maija-Liisa (Maija-Liisa Immonen, Kyyjärven sivistysjohtaja)

”Hei Päivi, Hieno video Kyyjärvestä. Hyvin tehty. Seuraavia odotellessa 😊 Hyvä nuoret. Teet upeaa työtä Päivi. t.Rauno” (Rauno Viiru, koulutussuunnittelija Poke)

Vapaaehtoisina osallistuneiden nuorten kommentteja:

”Hyvä video. Kiitos, että sain olla mukana”

”Onhan tämä suhteellisen iso projekti ollu, mutta nyt on jo nii loppusuoralla, niin saat ihastella lopputulosta jo.”

”Oli tosi kivaa olla mukana.”

”Kiitos! Hyvä video, ihan oon yllättyyny kyllä itsestäni positiivisesti.”

”Loistavaa työtä sinulta ja Jesseltä 😊 Iso kiitos kun sain osallistua videon tekemiseen.”

”Kiitos, kun pyysit mukaan. Taas yhtä kokemusta rikkaampana elämässä eteenpäin.”

Videoprojektia toteutti 39 nuorta, joista 32 toimi vapaaehtoisena, Kinnulan videoon palkattuja tekijöitä oli kuusi ja Viisarin tuottaman videosarjan tekijänä valo- ja videokuvaaja Jesse Liimainen.

Joulukuussa 2020 yksi videolla esiintyvä nuori otti yhteyttä, että voiko kääntää Kannonkosken videon englanniksi koulutehtävää varten. Tästä syntyi idea tehdä käännös kaikkiin videoihin. Ideaa ehdottanut 16-vuotias nuori innostui tekemään kevytyrittäjänä käännöksen myös muihin videoihin.

Sessiot: 2. a) TaontaSessiot

TulevaisuusSessioissa ideoinnista ja kehittämisestä innostuneet nuoret pääsivät **esittelemään ideoitaan mahdollistajille** TaontaSessioissa. TaontaSessio vastasi sisällöltään hankesuunnitelman toimenpiteenä ollutta hankesessiota (suunniteltu sessio neljä). TaontaSessioon kutsuttiin paikalle mahdollistajia tarvepohjaisesti TulevaisuusSessioissa esiin nousseiden nuorten ideoi-

den pohjalta. Nuoret esittelivät perustellut ideansa ja mahdollistajat kuuntelivat sekä ideoiden esittelyn jälkeen kyselivät ja kehittivät

Kuva Pihtiputaan taontasessiosta 29.4.2019.

ideoita eteenpäin nuorten kanssa. Kaikilla TulevaisuusSessioihin osallistuneilla nuorilla oli mahdollisuus osallistua TaontaSessioihin.

Korona-aika hankaloitti oppilaitosten yritysvierailuja ja tähän haluttiin tarttua järjestämällä Etäyrittäjävierailu 16.12.2020. Tulevaisuuden tekijät-hankkeen myötä syntynyt verkosto mahdollisti vierailun yhteistyönä ja yrityksiä saatiin mukaan Pihlputaalta, Saarijärveltä, Viitasaarelta ja Äänekoskelta. Minun kotikuntani-videosarjaan osallistunut 18-vuotias Miro Muhonen Karstulasta lupautui vierailujen isännäksi. Poken Digilab Pekka Oulin johdolla toimi teknisenä toteuttajana ja pohjoisen Keski-Suomen Etäyrittäjätilat Pihlputaan Hubteekki ja Viitasaaren Lennätin sekä Saarijärvellä sijaitseva biotalouden yrityskiihdyttämö BioPaavo-hanke toimivat esittelyiden areenana. Tilaisuus sai valtakunnallista huomiota Yrityskylän, Yes-yritysverkoston ja Suomen yrittäjien jakaessa mainosta omissa some-kanavissaan. Alueen oppilaitokset olivat kiitollisia, kun heille järjestettiin matalan kynnyksen tutustuminen ja lähetyksellä oli seuraajia ympäri Suomen. Tilaisuuden tallenne löytyy Poken youtube-kanavalta ja oppilaitokset voivat hyödyntää sitä myös jatkossa.

ETÄYRITYS-VIERAILU KESKIVIIKKONA 16.12.20 KLO 9-11

KAIKILLE AVOIN VERKKOTILAISUUS, JOSSA AMMATILAISET POHJOISESTA KESKI-SUOMESTA KERTOVAT TYÖSTÄÄN JA URASTAAN

Virtuaalitodellisuus traktorinhuollossa
Valtra / Jyrki Lampinen

Töihin ruokakauppaan?
K-Supermarket Viitasaari / Minna Kolehmainen

Terveysteknologia Mumo
Suomen Kotihoitotekniikka Oy / Mika Paananen

3D-tulostus ja yrittäminen kotiseudulla
Inweb Oy / Tero Hämäläinen

Lisätiedot ja linkki lähetykseen
www.viitasaari.fi/etayrittysvierailu2020

Haastattelijana Miro Muhonen Karstula, 18 v

Logot: Vipuvalmaa EU:lta 2014-2020, LEADER TULEVAISUUDEN TEKIJÄT, Viisari, Poken, HUB, BioPaavo by jamk, Lennätin, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, LEADER Viisari.

KESÄTYÖ-DEITIT TORSTAINA 4.2.21 KLO 9.15-11.30

POHJOISEN KESKI-SUOMEN TYÖNANTAJAT KERTOVAT KESÄTYÖMAHDOLLISUUKSISTA TÄYSI-ikäisille SEKÄ ALLE 18-VUOTIAILLE.

9.15 tilaisuus alkaa
ABC-kesätyöt
S-ryhmän kesätyöt
4H - Helppi-sovellus kesätöiden apuna
Äänekosken kaupunki - kunta-alan kesätyöpaikat
OP Keski-Suomi
Nuorisokeskus Piispala
School of Gaming - pelikasvattajille töitä?
Metsänhoitoyhdistys Keski-Suomi
Valtra
11.30 Tilaisuus päättyy

PUHEENVUOROT NOIN 15 MIN

MUUTOKSET MAHDOLLISIA

Lisätiedot ja linkki lähetykseen sekä tallenne
www.viitasaari.fi/kesatyodeitit2021

Haastattelijana Milja Kempainen Kannonkoski

JÄRJESTÄJÄNÄ BISNES ACADEMY-TIIMI

TULEVAISUUDEN TEKIJÄT

Logot: Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, LEADER Viisari.

Bisnes Academy – tiimi innostui tekemään nuorten kesätöitä näkyväksi järjestämällä Kesätyödeitit 4.2.2021. Teams-livenä järjestetyssä tilaisuudessa oli juontajana Milja Kempainen Kannonkoskelta. Työtehtäviä esitteli Leader Viisarin alueen työnantajat, kuten ABC Viitasaari, Sale Kannonkoski, Suomenselän 4H-yhdistys, Äänekosken kaupunki, Op Keski-Suomi, Nuorisokeskus Piispala, School of gaming (kv-työnantaja), Mhy Keski-Suomi ja Valtra.

Tilaisuuden tallenne löytyy Poken sivuilta ja linkki myös <https://viitasaari.fi/kesatyodeitit2021/>

Sessiot: 2. b) Yrittäjäystrilogia

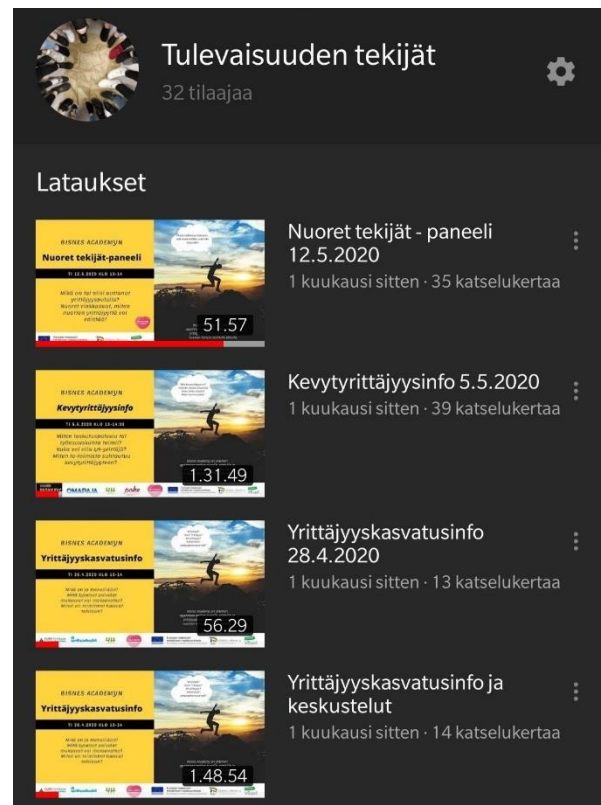
Kevät 2020 oli poikkeuksellista aikaa koronan vuoksi ja Tulevaisuuden tekijät-hankkeen osalta toiminta yhteistyökumppaneiden kanssa tiivistyi entisestään. Nuori yrittäjyys eli Ny ry avasi toimiston Keski-Suomeen maaliskuussa ja Suomen yrittäjät ry. yhdisti Ny:n aluepäällikön Tulevaisuuden tekijät-hankkeen kanssa. Tämä aloitti uuden ja tiiviimmän aikakauden nuorten yrittäjyyden edistämisen osalta.

Talous ja nuoret TAT:n yrityskylä aloittaa toimintansa Jyväskylässä syksyllä 2020 ja Viisarin alueen kunnista 8/9 lähti mukaan yrityskylään. Yrityskylän toiminta kohdistuu kuitenkin vain kuntien 6. ja 9. luokkalaisiin, joten tuntui tarpeelliselta järjestää yritysikasvatusinfotilaisuus verkossa, jossa yrittäjyyskasvatuksen eri muodot ja toisiaan tukevat vaihtoehdot selkeytyisi. Nopealla aikataululla yhteistyökumppanit olivat valmiita osallistumaan ja tuomaan oman organisaationsa mahdollisuudet esiin verkossa järjestettävässä tilaisuudessa. Tässä vaiheessa ei ollut vielä tiedossa, että tapahtuma saisi jatkoa ja aloittaisi Yrittäjäystrilogia tapahtumasarjan.

Yrittäjyyskasvatusinfo järjestettiin 28.4.2020 ja infossa toimintaansa esitteli Yrityskylä, Nuori Yrittäjyys ja 4H-yrittäjyys sekä kuulumme Äänekosken yrittäjyyskasvatusmallista. Lopuksi kaikki osallistujat saivat keskustella ja kysellä aiheesta. Tilaisuus keräsi 26 osallistujaa teamsiin ja se myös taltioitiin youtubessa julkaisua varten.

Seuraavaksi kehkeytyi ajatus Kevytyrittäjyysinfosta. Idea sai alkunsa keskustelusta Poken opiskelijan kanssa. Hän halusi myydä osaamistaan kevytyrittäjänä, mutta häntä pohditutti kevytyrittäjyyden vaikutukset työttömyysturvaan. Jälleen vajaassa kahdessa viikossa saatiin tilaisuus puhujineen ja järjestelyineen valmiiksi. Kevytyrittäjyysinfo järjestettiin 5.5.2020 yhteistyössä Poken kanssa ja siellä kuultiin Omapaja Oy:n laskutuspalvelusta, työosuuskunta Värkkäyksestä ja 4H-yrittäjyydestä. Tilaisuuden avasi te-toimiston puheenvuoro kevytyrittäjyydestä ja Saarijärven kaupungin työllisyyskoordinaattori ohjeisti lopuksi, miten kevytyrittäjyys vaikuttaa opinto- ja työttömyystukiin. Tilaisuuteen pyrittiin saamaan Kelan edustajaa, mutta he eivät pystyneet osallistumaan, joten Saarijärven työllisyyspalveluista saimme korvaavan infon. Kevytyrittäjyysinfo kokosi 52 osallistujaa ja tallenne on youtubessa.

Trilogian loppuhuipeennuksena eli 12.5.2020 oli Nuoret tekijät - paneeli, jossa nuoret tekijät ja yrittäjät keskustelivat omasta yrittäjyyspolustaan. Nuoret tekijät-paneeli sai kovasti kiitosta mm. siitä, että nuoret olivat siinä pääroolissa ja asiantuntijoina. Nuoria tekijöitä oli Karstulasta, Kivijärveltä sekä Kyyjärveltä ja raadissa oli mukana myös Saarijärveltä lähtöisin oleva nuori

The screenshot shows the YouTube channel page for 'Tulevaisuuden tekijät', which has 32 subscribers. The page lists four videos:

- Nuoret tekijät - paneeli** (12.5.2020): 1 kuukausi sitten · 35 katselukertaa · 51.57 min
- Kevytyrittäjyysinfo 5.5.2020**: 1 kuukausi sitten · 39 katselukertaa · 1.31.49 min
- Yrittäjyyskasvatusinfo 28.4.2020**: 1 kuukausi sitten · 13 katselukertaa · 56.29 min
- Yrittäjyyskasvatusinfo ja keskustelut**: 1 kuukausi sitten · 14 katselukertaa · 1.48.54 min

yrittäjä. Tilaisuutta seurasi ja keskusteluun osallistui 25 henkilöä. Tämä tapahtumasarja olisi tuskin järjestynyt ilman koronan tuomaa digiloikkaa ja jos tilaisuus olisi ollut perinteisesti jossain fyysisessä paikassa se tuskin olisi tavoittanut näin laajaa osallistujajoukkoa.

Sessio 3. Innovaatio- ja yrittäjyysessiot

TulevaisuusSessioissa paikkakuntakohtaisten kehittämissideoiden lisäksi nousi kolme yleistä teemaa, joihin keskityttiin syksyllä 2019. Teemat olivat nuorten yrittäjyys, kansainvälisyys ja ilmastonmuutoksen torjunta. Nuoret olivat huolissaan seudun työpaikoista, joten työmahdollisuuksien luomiseksi hankkeessa haluttiin ottaa nuorten yritteliäisyys keskiöön. Kinnulan 4H:n kanssa järjestettiin Amazing yrittäjä-ralli Kinnulan lukiolaisille ja rallista ostettiin video nuorelta yrittäjältä Tulevaisuuden tekijät-youtube kanavalle. Rallivideo käännettiin myös englanniksi, koska se lähetettiin esitettäväksi Post 2020: Local Action in a Changing World – konferenssiin. Konferenssissa näytettiin videoita Leader-toiminnalla aikaansaaduista projekteista ja hyvistä käytännöistä. Amazing yrittäjä-ralliohjeet löydät liitteestä 3, sivulta 54.

Amazing yrittäjä-rallin lisäksi haluttiin syventää yrittäjyyttä ja haettiin seudun 4H-toimijoiden kanssa Ready4bisnes – rahoitusta nuorten yrittäjyysleirille. Rahoitus saatiin ja seudun kehittämissyhtiöt ja -toimijat rahoittivat leirin omavastuuosuuden, jotta se olisi osallistujille ilmainen.

Amazing bisnes-leiri toteutettiin marraskuussa 2019 Nuorisokeskus Piispalassa. Leiri alkoi perjantai-iltana ja päättyi lauantaina iltapäivällä. Leirille osallistui yhteensä kymmenen nuorta Karstulasta, Kinnulasta, Kivijärveltä ja Kyyjärveltä. Lisäksi kolme leirin työpajaohjaajaa olivat Viisarin alueen nuoria yrittäjiä. Leirillä nuoret ideoivat omaa osaamistaan, keksivät yritysideoita jonka ympärille rakensivat brändin ja markkinointimateriaalin sekä kuullivat nuorten yrittäjien tarinoita. Nuoret pääsivät myös kokeilemaan VR-laitteita ja ideoimaan teknologian hyötykäyttöä oman yritystoiminnan osana. Kuukausi leirin jälkeen kuusi nuorta kymmenestä olivat perustaneet oman 4H-yrityksen. Amazing bisnes-leiristä löytyy myös video Tulevaisuuden tekijät-kanavalla.

Nuoren yrittäjän kanssa toiveena on saada hankkeelta apuja yrityksen liiketoiminnan laajentamiseen. Hankkeesta tehdään tutustumisia alueen yrityksiin ja nuoren yrittäjän sekä Poken Tulevaisuuden teknologiat-opiskelijoiden kanssa vierailtiin joulukuussa 2019 Valtralla.

Hankkeen tunnettuuden lisäämisen myötä myös kehittämissyhtiöt ja toimijat hyödyntävät Tulevaisuuden tekijät-hankkeen verkostoja ja yhteistyötahoja. Tästä esimerkkinä kutsuminen Saarijärven 9.luokalle järjestettävään Tulevaisuuden työt-tilaisuuden järjestämiseen sekä nuoren kasvuhaluisen yrittäjän ohjaaminen hankkeeseen.

Yrittämisestä innostuneita nuoria askarruttaa usein soveltuvimman yritysmuodon valinta. Osaamista olisi, mutta ei keinoja sen myymiseen. Tätä solmua lähdettiin avaamaan yhden nuoren kanssa ja samalla päätettiin dokumentoida tuo tutustuminen yritysmuotovideoksi. Videosarjalla tutustuttiin: 4H-yrittäjyyteen, Ny-yritystoimintaan,

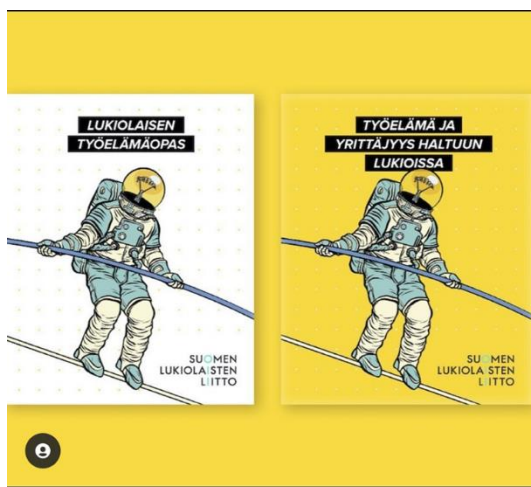

kevytyrittäjyyteen, työosuuskunnan kautta toimimiseen,

toiminimeen ja osakeyhtiöön.

Videosarjaa on välitetty alueen eri toimijoille sekä erityisesti peruskoulussa videosarja on herättänyt kiinnostusta. Saarijärven yrityspalvelut kertoivat välittävänsä videosarjaa yrittäjyyttä pohtiville ja videosarja on saanut hyvää palautetta asiakkailta.

Yritysmuotojen vertailu- videosarjasta tehtiin tuotekortti valtakunnalliseen tralla.fi -palveluun, josta lukiolaisten liitto löysi videosarjan. Videosarja nousi osaksi Suomen lukiolaisten liiton Työelämä- ja yrittäjyys haltuun lukioissa-julkaisua joulukuussa 2020. Videosarja oli myös tralla.fi – palvelun ”Eniten aikaa vietetyimpien” top3 vuonna 2020.

Tulevaisuuden tekijät-hankkeen videoprojekteista on muodostunut toimiva ja konkreettinen oppimisen väline. Videon tekijä saa oppia videon teosta sekä kuulemastaan tarinasta ja saa referenssejä tekemisestään. Referenssien merkitys on kirkastunut hankkeen myötä, sillä vaikka nuorilla olisi välineitä ja osaamista, niin he eivät pääse sitä hyödyntämään ellei ole näyttöä tekemisen laadusta. Kuka uskaltaa olla nuoren ensimmäinen asiakas? Miten aikuisten ostajien kanssa viestitään, mitä sopimuksia on tarpeen tehdä, miten ostajan logot laitetaan videoon, mitä musiikkia voidaan videoissa käyttää tai mitä nettisivulla on hyvä kertoa osaamisestaan? Kesäkuussa 2020 Tulevaisuuden tekijät youtube-kanavalla on 24 julkista videota, joita on katsottu yhteensä 6023 kertaa. Joulukuussa 2020 kanavalla on 36 julkista videota, joita on katsottu yhteensä 30602 kertaa. Helmikuussa 2021 kanavalla on 32 592 katselukertaa.

Teknologian avulla nuorten ja yrittäjien yhdistelmästä on muodostunut yksi käytännön toimenpiteistä. Hanke osti VR-työpajat Poken opiskelijalta, jotka järjestettiin Kinnulan yhtenäiskoululla ja Kyyjärven nuorisotalolla. Molempiin työpajoihin kutsuttiin yrittäjiä ja kaikkia aiheesta kiinnostuneita mukaan. Osallistujat pitivät tilaisuuksista kovasti ja Karstulan nuorilta tuli toive järjestää VR-paja myös Karstulassa.

VR-työpajaohjaaja Katja on lähihoitaja-opiskelija ja hän näytti Kyyjärvellä, miten teknologian avulla voi tutustua erilaisilla ihmiskehon anatomiaan ja VR:n hyötykäyttöä opiskelussa.

Kuvassa Kyyjärven yrittäjien puheenjohtaja Jaakko Uusisalo seuraa keuhkojen toimintaa. VR-työpajoissa muut osallistujat voivat seurata VR-lasien avulla matkustavan matkaa näytöltä tai kankaalta. Keuhkojen toiminta ja esimerkiksi tupakoinnin aiheuttamien muutosten tarkastelu keuhkoissa kirvoitti mielenkiintoisia keskusteluja nuorten kanssa.

XR-duunit tapahtuma järjestettiin Poken Digilabissa 11.9.2020. Tilaisuuteen oli kerätty digiosaajille tarjolla olevia työtehtäviä ja tekijöitä tarvitsevia tahoja. Digilabin Tulevaisuuden teknologiat opiskelijat pääsivät myymään osaamistaan. XR-duunien tuloksena mm. kaksi nuorta järjestivät striimauksen Äänekosken kaupungin tilaisuudesta.

Lokakuussa 2020 järjestettiin Minicamp- yrittäjyysleiri Äänekosken lukiolla yhteistyössä Nuori Yrittäjyys ry:n kanssa. Minicamp on 6-10 tunnin syväsukellus yrittäjyyden maailmaan, jossa harjoitellaan tiimityötä, kehitetään yritysidea, tehdään liiketoimintasuunnitelma, joka pitchataan. Päivä toteutetaan ”learning by doing”-konseptilla ja on loistava aloitus Ny:n Vuosi yrittäjänä-ohjelman käynnistämiseen sekä tehokas työväline yrittä-

juuskasvatuksen toteuttamiseen valtakunnallisen opetussuunnitelman mukaisesti. Tarjosimme Minicamp-leiriä alueen oppilaitoksiin, joihin Äänekosken lukio ja Poken Piilolantien Digilab sekä Tarvaalan yksikkö tarttuivat.

VR art goes lande-kierroksen idea syntyi vieraillessa Poken Digilabissa elokuussa 2020. Siellä Tulevaisuuden teknologiat-opintoja opiskeleva Linda esitteli tekemäänsä taidetta ja kertoi, että haluaisi tehdä taideterapiaa. Sovittiin, että hän tekee videoesittelyn taidostaan Tulevaisuuden tekijät-YouTube kanavalle ja videon avulla oli helppoa kysellä kiertueelle kiinnostusta alueelta. Uudet jutut voi joskus olla vaikeita lähestyä ilman videolla avattua kokemusta. VR Art goes lande-kiertue vieraili syksyn 2020 aikana Karstulassa, Kinnulassa, Kivijärvellä, Pihtiputaalla, Saarijärvellä ja Viitasaarella. Työpajoihin osallistui yhteensä 201 nuorta. Työpajojen ohjaajat möivät osaamistaan hankkeelle Osuuskunnan kautta, joten nuorilta ostettiin palveluja toisille nuorille. Nuorten osallistujien innostus oli käsinkosketeltavaa ja näiden työpajojen avulla tulevaisuuden teknologian mahdollisuudet avautuivat monelle nuorelle ensimmäistä kertaa. VR-työpajaohjaajat saivat myös hyvää kokemusta pajojen järjestämisestä.

Sessio 4. Toimintamallin kehittäminen

Tulevaisuuden tekijät – hankkeen tarkoituksena oli kehittää sidosryhmien kanssa yhteistyössä alueellinen toimintamalli, jonka avulla nuoret voidaan sitoa entistä paremmin kotiseudun tavoitteelliseen kehittämiseen. Toimintamallin kehittämiseksi kokeiltiin erilaisia yhteistyötapoja esimerkiksi haastekampanjoita ja etäkoulutuksia.

Yhteistyössä Jamkin Bind-hankkeen kanssa järjestettiin #ideahaaste-kampanja kesällä 2019. Bind-hankeessa tuetaan innovaatioita ja #ideahaasteella oli tarkoitus saada nuorten ideoita työstettäväksi innovaatioiksi. Somehaastekampanjan kautta ei tullut kuitenkaan yhtään ideaa. Oliko synnä kampanjan toteutus kesä-elokuussa vai eikö oikeita nuoria tavoitettu?

Elokuussa 2019 hankkesta tehtiin Reissuun! - somepostaus, johon tarttui yli kymmenen nuorta.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kansainvälisyydestä kiinnostuneiden nuorten kanssa tavattiin Nuorisokeskus Piispalassa syyskuussa 2019 ja ideoitiin yhdessä kv-hanketta. Nuorten ideoiden pohjalta kv-hankkeen nimeksi muotoutui Pohjoinen retkikunta ja Erasmus+ ohjelman kautta on kumppanin haku meneillään. Kv-vaihdon teemaksi nousi kestävä kehitys ja vesistressi. Kohdemaatoiveena nuorilla oli Hollanti, Islanti tai Irlanti. Kv-vaihdon suunnittelu osoittaa, että aktiiviset nuoret ovat monessa mukana ja sitoutuminen tai ajan löytäminen edes itseä kiinnostavaan projektiin on haastavaa. Keskustelua kv-hankkeesta käydään Reissuun! whatsapp-ryhmässä, jossa on mukana 13 nuorta kahdeksalta eri paikkakunnalta. Reissuun hanke sai nimekseen "You(th) an Unstoppable Excellence" ja hanke sai rahoituksen huhtikuussa 2020. Suunniteltu toteutus olisi ollut Dublinissa, Irlannissa 28.6.-4.7.2020 ja koronan matkustusrajoitusten vuoksi reissu siirtyi vuoteen 2021. Mukana kv-vaihdossa on Albania, Irlanti, Kroatia ja Suomi.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

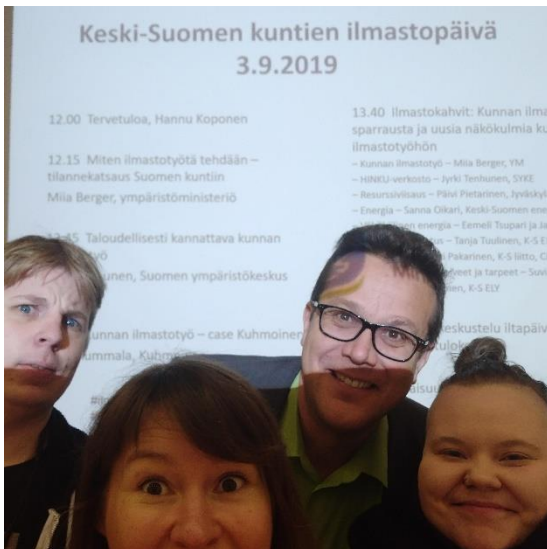

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Saarijärven etsivänuorisotyö ehdotti yhteisen Back to school – tapahtuman kehittämistä ja nuorten sekä eri toimijoiden kanssa yhteistyössä järjestettiin Pave-piknik. Perjantai-iltana sää suosi ja Leader Viisarilla oli yhteinen toimintapiste Nuorisokeskus Piispalan ja Sammakkokankaan kanssa. Nuoret olivat innoissaan, kun myös paikalla vieraillut poliisi lähti tiimitehtävään mukaan.

Toimintamallin kehittämiseen liittyy nuorten mukaan kutsuminen eri tilaisuuksiin. Viitasaaren nuorisovaltuuston puheenjohtaja on kiinnostunut vaikuttamisesta ja hänelle järjestettiin puheenvuoro Keski-Suomen Ilmastopäivään 3.9.2019. Tuosta osallistumispäivästä tehtiin myös video Tulevaisuuden tekijät-kanavalle.

Nuorten ilmastokiinnostukseen haluttiin tarttua Saarijärvellä Biotalouskampuksen kanssa yhteistyössä järjestetyssä Maailma-piknikissä. Ennen piknik-tapahtumaa Saarijärven lukiolaisille oli Kestävä Maailma-seminaari, jossa oli puheenvuoroja paikallisesta vesi-, lämpö- ja jäteosaamisesta sekä botalouden koulutusmahdollisuuksista. Tulevaisuuden tekijät-hanke oli pääjärjestelijänä piknik-tapahtumassa, joka kokosi mukavasti ihmisiä Runebergipuistoon.

Saarijärven
Runebergin puistossa

Maailman kestävin piknik

ke 4.9.2019 klo 14-17

Kilpailuja, puistojoogaa, pelejä...

LUVASSA TEKEMISTÄ, KOKEMISTA JA NÄKEMISTÄ KAIKENIKÄISILLE.

Yhteistyössä mm. Bar&Cafe Oodi, Sj. Martat, Mhy K-S, Nuorten Suomi, Piispala, Sammakkokangas, Tulevaisuuden tekijät-hanke, 4H...

European maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin
 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 Viisari
 Biotalouskampus jamk.fi
 poke

Maailman kestävin piknik

Maistiaisia

Kasvien tunnistusta

Marenkitikkareita

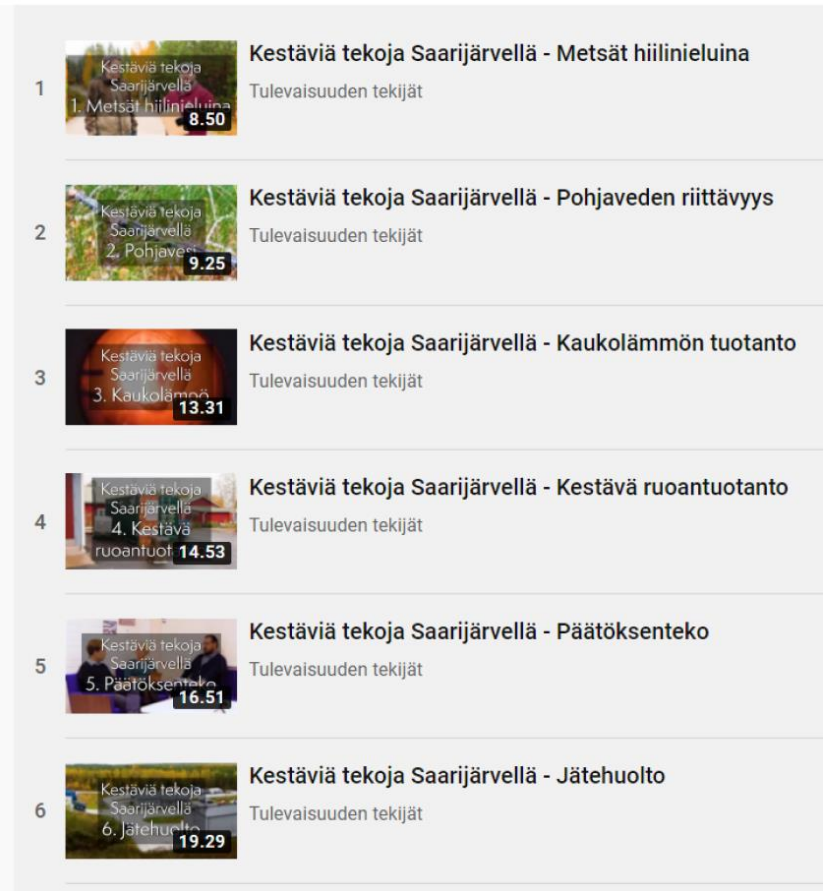
Maailman kestävin piknik

Mukavaa yhdessäoloa ja hauskoja pelejä

Mukaan muistoksi sai oman hiilinielun

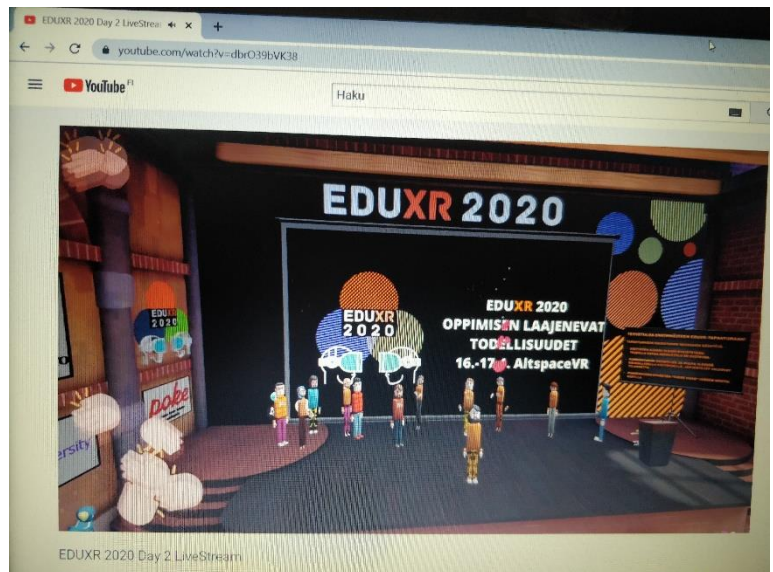
Maailman kestävin-piknik tapahtumassa Keski-Suomen Metsänhoitoyhdistys jakoi kaikille osallistujille hiilinielut eli kuusentaimet hiilinielutarinan kera. Hiilinielujen jakamisen synnyttämän vuoropuhelun ansiosta nousi esiin nuorten tietämättömyys hiilinieluista. Tämän havainnon ja Maailman kestävin piknik-tapahtuman osoittaman paikallisten ammattitaidon myötä syntyi ajatus Kestävät teot Saarijärvellä-videosarjasta. Youtubessa hankkeen kanavalla julkaistussa videosarjassa tutustutaan hiilinieluihin, pohjaveden riittävyyteen, kaukolämmön tuotantoon, ruuantuotantoon, jätehuoltoon sekä paikalliseen ja valtakunnalliseen päätöksentekoon.

Äänekoskella puolestaan ilmastoyhteistyötä tehdään Vihreä uusiutuva Äänekoski-hankkeen kanssa. Luukiolaiset kokoontuivat suunnittelemaan Ilmastofestareita, jotka suunniteltiin pidettäväksi keväällä 2020.

Ilmastofestareiden kehittäminen on ollut jäissä Vihreä uusiutuva Äänekoski-hankkeen puolesta ja koronan vuoksi festareita ei olisi muutoinkaan voitu järjestää. Suunnitteluprosessi opetti sen, että nuoret innostuvat, mutta tarvitsevat sopivasti tukea tapahtumien järjestämiseen. Varsinkin, jos tapahtumat edellyttävät lupia tai rahoitusta on toimijoiden oltava riittävästi saatavilla ja sopivasti ”asialla”.

Toimintamallin kehittäminen otti ison harppauksen, varsinkin nuorten mukaan ottamisessa kehittämiseen, EduXR-tapahtuman avulla. EduXR – oppimisen laajenevat todellisuudet - tilaisuus oli poikkeustilanteen innoittama virtuaalitodellisuustapahtuma 16.-17.4.2020. Tapahtuman järjesti Tampereen yliopisto, Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitos ja Pohjoisen Keski-Suomen ammattiotisto yhteistyössä JAMK:n ammatillisen opettajakorkeakoulun sekä ITK2020-tapahtuman kanssa AltSpace-ympäristössä.

Poke vastasi pääosin tapahtuman teknisestä toteutuksesta ja esiintyjien koulutuksesta tarjoten opiskelijoille mahdollisuuden uudenlaisiin tehtäviin kuten 3D-mallinnukseen virtuaaliympäristössä, tapahtuman järjestyksenvalvontaan ja tekniseen tukeen. Tapahtuman seurauksena syntyi ajatus Witaksen Keksintöjen viikon siirtämisestä virtuaalitodellisuuteen ja XR-rekrymessuista. Molemmissa suunnitelluissa tapahtumissa nuoret pääsevät osoittamaan ammatitaitoaan.

Yläkuvassa EduXR-tapahtuman esiintymislava, jossa kaksipäiväisen tapahtuman aikana kuultiin useita avatar-hahmoissa tehtyjä puheenvuoroja. Aiheina oli esimerkiksi:

- Virtuaalisen läsnäolon voima - oppivan organisaation näkökulmia etätyöskentelyyn, Marianne Halonen, Oppimiskorjaajan asiantuntija, Microsoft
- Paluu tulevaisuuteen – mitä hyvää kevään poikkeustilanne voi tuoda oppimiseen?, Kirsti Lonka, Kasvatustieteiden professori, Helsingin yliopisto

Kuva Tulevaisuuden tekijät-hankkeen projekti-koordinaattorista EduXR-tapahtumassa. Huomaa myös tilaisuuden ergonomia eli avattaret seisovat katsomossa.

Tunnustukset hyvin tehdystä työstä on aina paikallaan, joten tammikuussa 2020 jaettiin viikoittain yksi tunnustus.

Tammikuun 2020 tunnustus #1 sai Marja Suominen. Palkinnoksi Innokkaasta asenteesta kehittämistyöhön. ”Marja näkee mahdollisuuksia ympärillään, on valmis tekemään rohkeita kokeiluja ja tekee mitä lupaa.”

Tammikuun 2020 tunnustus #2 sai Katja Huttunen. Palkinnoksi Rohkeasta tekemisestä. ”Katja motivoi omalla esimerkillään yhdistelemään eri aloja ja mahdollisuuksia. Hän sanoo ”kyllä” uusille asioille.”

Tammikuun 2020 tunnustus #3 matkasi Äänekoskelle ja kaupungin työllisyysyksikköön.

Tammikuun 2020 tunnustus #4 meni Kyyjärven yrittäjät ry:lle. Uuden toimintamallin luomisesta. ”Kyyjärven yrittäjien joulukorttikampanja on hieno osoitus yhteistyöstä, jolla voi saada paljon uutta aikaa.”

Elokuussa 2020 jaettiin hankkeen tärkeimmille yhteistyötahoille Edistäjä-tunnustuksia. Tunnustukset sai Mari Puranen (Nuorisokeskus Piispala), Tiina Kuisma (Jamkin Biotalousalan yrityskiihdyttämö BioPaavo-hanke), Pekka Ouli (Poke) ja Kirsi Niskanen (Kehittämisyhtiö Witas Oy).

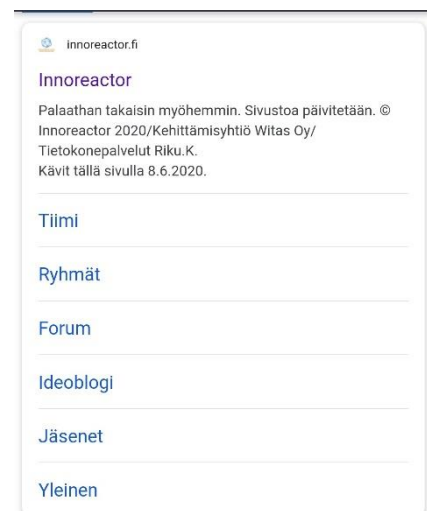
Lokakuussa 2020 ideoitiin Suomen yrittäjien, Nuori Yrittäjyys ry:n ja Yes-verkoston kanssa Tulevaisuuden yrittäjyyskasvatus pohjoisessa Keski-Suomessa kokousta. Kokouksen ideana oli selvittää oppilaitosten yrittäjyyskasvatusta ja räätälöidä maksuttomia koulutuksia seudulle. Aikataulukyselyyn vastasi 2/23 rehtoria, joten tilaisuutta ei pidetty, vaan näiden vastanneiden rehtorien kanssa keskusteltiin heidän tarpeista. Kaikki kokeilut eivät siis johda toivottuun tu-

lokseen. Vaikuttaako syksyn koronatilanteen tuomat kiireet vastausten vähyyteen vai edellyttääkö yrittäjyyskasvatuksen edistäminen henkilökohtaisempaa lähestymistä avoimen kokouksen sijasta?

Sessiot 5: Kotikansainvälisyyden edistäminen ja nuorten osaaminen näkyväksi

You(th) an Unstoppable Excellence-porukalla innostuttiin kotikansainvälisyshankkeesta, jonka teemana on kestävä kehitys. Toteutus Nuorisokeskus Piispalassa alustavasti keväällä 2021. Tämän vaihdon nimi on The Northern Expedition or Dublin goes Kannonkoski. Erasmus+ tukea haettiin syyskuussa 2020 ja tukipäätös tuli joulukuussa 2020. Hankkeessa nuoret perehtyvät metsäalan ammattilaisten kanssa metsien rooliin ilmastonmuutoksessa. Yhteistyökusteluja opettavaisesta metsäretkestä käytiin Keski-Suomen Metsänhoitoyhdistyksen kanssa ja paikalliset nuoret voivat toimia tarvittaessa tulkkeina. Vaihtoon osallistuva nuori myös teki englanninkielisen tekstityksen Kestäviä tekoja Saarijärveltä – Metsät Hiilinieluinä -videoon.

Kehittämisyhtiö Witas Oy:n Innoreaktori – alustasta tehdään nuorten näköistä ja sinne nostetaan nuorten osaamista esille. Tavoitteena on tehdä Innoreaktorista paikka, josta nuoret löytävät tietoa, voivat keskustella discord-alustalla ja nuoret voivat esitellä omaa osaamistaan. Alustan kehittämisessä on nuoret mukana ja Innoreaktori ostaa sivun kehittämis- ja rakennuspalveluita nuorilta tekijöiltä. Idea on syntynyt hankkeiden yhteistyön tuloksena. Toivottavasti tulevaisuudessa nuorten osaamisen ostaminen on entistä helpompaa!

b. Aikataulu

Hanke toteutetaan ajalla 1.10.2018-31.3.2021.

c. Resurssit

Hankkeeseen on palkattu kokoaikainen projektikoordinaattori, joka vastaa hankesuunnitelman mukaisesta toteutuksesta. Lisäksi Viisarin toiminnanjohtaja ja hankesihteeri osallistuvat hankkeen toteuttamiseen pienellä panoksella.

d. Toteutuksen organisaatio

Hankkeen toteuttajana on Leader Viisari ry. Hankkeelle on perustettu seurantaryhmä, joka on kokoontunut 14.12.2018, 5.4.2019, 6.9.2019, 25.2.2020, 27.8.2020 ja 3.12.2020. Viimeinen seurantaryhmä kokoontui 25.2.2021.

Seurantaryhmän kokous 5.9.2019 järjestettiin Poke Tarvaalan Forestorilla, jossa virtuaalitodel-

lisuuden asiantuntija dosent-ti **Ewout Warringa** Hollannista esitteli teknologian käyttöä oppimisen apuna.

Seurantaryhmän jäseniä ovat:

Veli Koski, Keski-Suomen ELY-keskus
Anu Oksanen, Kannonkosken ja Kyyjärven kunnat
Jorma Rihto, Viitasaaren kaupunki
Suvi Rossi, Saarijärven lukio
Teija Kemppainen, Karstulan kunta (sij.Taina Saarenketo)
Pekka Ouli, Poke Äänekoski
Päivi Hakkarainen, Tulevaisuuden tekijät / Leader Viisari ry
Mari Puro, Leader Viisari ry
Marja Salonen, Leader Viisari ry

e. Kustannukset ja rahoitus

Hankkeen kustannukset ennen lomarahojen ja -palkkojen maksua ovat 145.181,14 euroa. Arvio lomarahojen ja -palkkojen osuudesta on n. 8.000 euroa ja niitä haetaan maksuun vielä myöhemmin.

Tukea on myönnetty 160 000,00 euroa (Euroopan unionin osuus + valtion osuus). Myönnetty tuki ja muu julkinen rahoitus yhteensä on 100.0 prosenttia hankkeen tukikelpoisista kustannuksista.

f. Raportointi ja seuranta

Seurantatiedot tallennetaan sähköiseen Hyrrä-asiointipalveluun tammikuun loppuun mennessä raportointijakson osalta. Maksujaksottaisesti tehdään vapaamuotoinen tiivis raportti hankkeen toteutuneesta toiminnasta, joka on suhteessa hyväksytyyn hankesuunnitelmaan.

g. Toteutusolelutukset ja riskit

Hankkeen toteutusalue on laaja, joten riskinä on olennaisten toimijoiden kiinnostus ja sitoutuminen hankkeeseen. Pohjoisen Keski-Suomen toisen asteen oppilaitokset ovat olennaisin toimija nuorten tavoittamiseksi ja yhteistyötä tehdään myös alueella nuorten kanssa työskentelevien tahojen sekä kehittäjätoimijoiden kanssa. Nuoria on yritetty tavoittaa myös eri järjestöjen kautta (4H ja MII) sekä kehittämysyhtiöiden ja kuntien avulla. Kevään 2019 kokemusten perusteella oppilaitosten ulkopuolisten nuorten tavoittaminen on ongelma. 4H-yhdistyksissä on pääasiassa peruskoululaisia ja MII-perhekahviloista tavoitetut nuoret perheen äidit ovat hyvin tyytyväisiä elämäänsä, eikä kehittämiskohteita löydy. Harrastusten parista voi tavoittaa nuoria, mutta epämuodollisiin harrastusryhmiin on vaikea päästä sisälle ilman tuttua henkilöä. Harrastusporukoista on päästy kehittämistä edistämään Kivijärvellä kuntosali- sekä crossipyöräharrastuksen osalta. Molemmissa avaimena oli projektikoordinaattorin omat verkostot. Urheiluseurojen ja kyläyhdistysten kautta on myös tavoiteltu nuoria, mutta kehittäjänuoria ei ole

löytynyt joko nuorten määrällisen vähyden vuoksi tai laji-innostus vie nuorten kaiken liikenevän ajan.

Nuorten ajasta kilpailee usea taho, joten sitoutuminen ja riittävän kiinnostavan yhteisen aiheen löytyminen on haastavaa. Aktiivisilla nuorilla on jo omat väylänsä ja keinonsa kehittää ympäristöään. Nuoret tavoitetaan hyvin oppilaitoksista, mutta nuorille riittävän innostavan kehittämissidean löytyminen on haastavaa, eikä välttämättä ole osaamista ajatella laajemmin tai kyseenalaistaa vallitsevaa tilannetta. Myös paikkakunnittain on eroja nuorten ryhmien toiminnassa ja oppilaitoksen sekä nuorten välinen yleinen ilmapiiri vaikuttaa ideoimisesta innostumiseen.

Nuorten näköaloja on tarkoitus kokeilla laajentaa alueen nuorten tarinoiden esille nostamisella ja erilaisten kokeilujen tekemisellä. Voisiko innostavat tarinat lisätä yritteliäisyyttä? Millä keinoin innostavat tarinat tavoittavat nuoret? Voisiko nuorten yritysten esim.4H- tai NY-yritysten tarinat motivoida myös toisia nuoria yrittämään? Olisiko mahdollista löytää jokin sosiaalinen innovaatio nuorten tavoittamiseksi? Auttaisiko jokaisesta kunnasta oman ”lähettilään” löytyminen ja näiden yhdistäminen alueen kehittäjänuorisoryhmäksi? Voisiko alueen nuorista tunnistaa erilaisia ryhmiä, joille soveltuvia kehittämistoimia voisi paremmin kohdentaa? Miten nuorten osaaminen saadaan arvostetummaksi ja yritysten hyötykäyttöön (nuoret saisivat korvausta ja yritykset tuoreita näkökulmia tai toimintatapoja)? Näihin hankkeen alkuvaiheessa esitettyihin kysymyksiin on löytynyt vastauksia hankkeen aikana. Alueelta on löytynyt osaamisen myymisestä innostuneita nuoria ja palveluiden ostaminen nuorilta nuorille on tuonut kokemusta nuorille sekä nostanut esiin kehittämiskohteita.

4.3 Yhteistyökumppanit

Hankkeen toteutuksessa on tehty laajaa yhteistyötä nuorisotoimijoiden, oppilaitosten, yritysten ja yhdistysten kanssa sekä luotu nuorille kansainvälistä verkostoa. Nuorten osallistumista hankkeeseen mahdollistavat alueen kaikki kuusi lukiota, Poken toimipisteistä Piilolantie, Saarijärvi ja Viitasaari sekä Jamk Tarvaala. Tärkeimmät yhteistyökumppanit uusien toimintamallien muodostumisen ja digisovellusten käytön kannalta ovat Nuorisokeskus Piispalan kansainvälisyyskoordinaattori Mari Puranen ja Poken järjestelmäsihteerit Pekka Ouli. Syksyllä 2019 oli suunnitteilla yhteistyötä myös Poke Opintahjon toimipisteen kanssa ja yhteistyö toteutui Poken opiskelijan näyttösuorituksena Tulevaisuus-Session yhteydessä.

Yhteistyökumppaneita on haettu hankkeeseen tarvelähtöisesti. Alueen kehittämissihteerit, nuorisovaltuustot, nuorisotyöntekijät, etsivä nuorisotyöntekijät, 4H-yhdistykset, MLL-osastot, MSL, ympäristösihteerit, vapaa-ajansihteerit ja vesiosuuskunnat ovat muodostuneet hankkeen yhteistyökumppaneiksi.

Hanke järjesti nuortenideat.fi – palvelun esittelykoulutuksen alueen nuorisotyöntekijöille kesäkuussa 2019. Koulutuksen toteutti verkkokoulutuksena Osaamiskeskus Koordinaatti. Esittelykoulutuksessa oli osallistujia Karstulasta, Kinnulasta, Kivijärveltä, Kyyjärveltä, Pihtiputaalta ja Viitasaareltä. Esittelykoulutuksen jälkeen heräsi kiinnostusta käyttöönottokoulutukseen, jota suunnitellaan tammikuuksi

2020. Nuortenideat.fi-koulutus järjestettiin Nuorisokeskus Piispalassa 31.1.2020. Koulutukseen osallistui nuorisotyöntekijöitä Kannonkoskelta, Karstulasta, Kivijärveltä, Kyyjärveltä ja Äänekoskelta eli 5/9 Viisarin alueen kunnista.

Hankkeeseen osallistunut nuori ilmaisi innostuksensa vaikuttamiseen ja hanke järjesteli työssäoppimisviikkoa eduskuntaan kansanedustaja Anne Kalmarin luo. Vaikuttamisen lisäämiseksi nuori yhdistettiin myös Nuorten Suomen kanssa, jotta nuori pääsisi mukaan Maakunnalliseen nuorisovaltuustoon. Nuori Yrittäjyys eli Ny avasi toimiston keväällä 2020 Keski-Suomeen ja Suomen Yrittäjät ry yhdisti heidät heti Tulevaisuuden tekijät-hankkeen kanssa. Ny tarjoaa maksuttomia materiaaleja oppilaitosten yrittäjyyskasvatukseen aina varhaiskasvatuksesta korkeakouluun.

4.4 Tulokset ja vaikutukset

Tulevaisuuden tekijät – hanke numeroina ajalla 1.10.2018-31.3.2021

- 2328 alle 29 – vuotiaita osallistujia, joista eri osallistujia on 1174 + teams-liveihin arviolta 600 (yhden osallistujan koneella on seurannut esim. useampi luokka)
- 116 nuorille järjestettyä tilaisuutta (työpajat, tilaisuudet ja nuorten kokoukset)
- 27 infotilaisuutta tai tapaamista nuorille ja / tai yhteistyökumppaneille
- 207 yhteistyökumppaneiden tapaamista ja tilaisuutta (+ uudelleen tapaamiset yhteistyökumppaneiden kanssa)

a. Nuoret halusivat osallistua mahdollisimman paljon nuoria hankkeeseen

Hankkeen toimenpiteissä esitellyn TulevaisuusSession syntymisprosessi oli merkityksellinen tulos nuorten osallistamisen kannalta. Nuorten ideoima toteutustapa auttoi toisten nuorten osallistumista ideointityöpajoihin ja vain yksi TulevaisuusSessio keskeytettiin osallistujien motivaatiopuutteen vuoksi. Keskeytetty sessio oli maanantaiaamuna, joka saattoi vaikuttaa kiinnostukseen.

Nuorten ideoima työpajamainen toteutustapa edesauttoi järjestelmällistä tutustumista alueen nuorten toimintakulttuuriin. Työpajojen avulla saatiin kontakteja nuoriin ja yhteistyökumppaneihin sekä alueen nykytila ja tarpeet tulivat kartoitetuksi. Nuoria heräteltiin miettimään asuinkuntien kehittämiskohteita ja erilaisia vaikuttamisen väyliä. Tuloksena nuorten tietoisuus kehittämistoiminnasta ja myönteiset asenteet kotiseudun kehittämiseen lisääntyivät. TulevaisuusSessioita toteutettiin kevään 2019 aikana toiminta-alueen kaikissa kuudessa lukiossa, Jamkin Biotalousinstituutissa sekä Poken Tarvaalan ja Viitasaaren yksiköissä. Poke Viitasaaren yksikössä haluttiin osallistua kaikkien opintolinjojen opiskelijoita ja siellä järjestettiin peräti viisi työpajaa. TulevaisuusSessioiden järjestettiin kevään 2019 aikana 17 kertaa, joissa oli yhteensä 318 eri osallistujaa.

Keväällä 2019 järjestettiin myös kymmenen vapaamuotoista ideointitilaisuutta. Nuoria äitejä tavattiin Mll-perhekahviloissa Karstulassa, Kinnulassa, Viitasaarella ja Äänekoskella. Lisäksi ideointia kokeiltiin mm. pizzaperjantain merkeissä Kyyjärven nuorisotalolla, nuorten äitien kanssa kuntosalilla ja nuorten miesten kanssa auton ja crossipyörien ruuvauspajalla. Näihin tilaisuuksiin osallistui yhteensä 42 nuorta, joiden lisäksi oli yli 30-vuotiaita mukana ideoimassa. Kuntosalilla ilmeni tarve Kivijärven toisen ”äijäkuntosalin” naistenvuoroihin, mutta tutustuminen ja vuorovaikutteinen keskustelu toisen salin käyttäjien kanssa edesauttoi naisten uskallusta kuntoilla ”jätkäleiden” kanssa yhdessä.

b. Nuoret kehittävät lähiympäristöään keskustelemalla

Nuorten ideoiden edistämiseksi järjestettiin keskustelutilaisuuksia nuorten ja mahdollistajien kanssa. Näitä toimenpiteissä esiteltyjä TaontaSessioita järjestettiin kevään 2019 aikana Karstulassa, Kivijärvellä, Pihtiputaalla, Saarijärvellä ja Viitasaarella. Tilaisuuksiin osallistui 44 nuorta ja 25 mahdollistajaa. TaontaSessiot järjestettiin kaikissa kunnissa, joissa nuorten ideointi sitä edellytti ja aika-tiloista huolimatta kaikki olennaiset tahot osallistuivat tilaisuuksiin. Mahdollistajina oli paikkakunnan nuorten ideoista riippuen kuntien viranhaltijoita, päättäjiä, kehittämissyhtiöiden edustajia, kansalaisopiston rehtori, opettajia, kalaosuuskuntien jäseniä, ja yhdistysten edustajia.

TulevaisuusSessiossa syntyneiden kehittämissuositusten esittely TaontaSessioissa lisäsi nuorten ja kunnan vuoropuhelua sekä nuoret saivat kokemuksen, että heidän mielipiteitä kuunnellaan ja otetaan vakavasti. TaontaSessioiden konkreettisia tuloksia oli Viitasaaren nuorisotalolle toivottu kahvikeitin, joka oli paikalla jo vartti tilaisuuden jälkeen sekä Karstulassa nuorten ja päättäjien yhteinen Nuorisopowerii - whatsapp-ryhmä, jossa toivottavasti syksyllä 2019 sovitaan nuorten osallistumisesta uuden nuorisotalon kunnostukseen.

TaontaSessioiden lisäksi nuoret osallistuivat Saarijärven kirjaston ja Bar Cafe Oodin kehittämiseen. Saarijärven kirjastolla oli keväällä 2019 nuorten ideoille varattu kehittämissessio, mutta heillä oli haasteena päästä keskustelemaan ideoista nuorten kanssa. Hankkeen avulla Saarijärven lukiolaiset ja kirjaston henkilökunta pääsivät keskustelemaan kirjaston viihtyvyyden edistämisestä ja keskustelun johdosta kirjastoon mm. tilattiin nuorten toivomia lautapelejä ja kirjasto sai nuorilta vinkkejä oman instagram-tilinsä päivittämiseen.

Jokaisessa kunnassa nuoret kokivat puutteena nuorten kokoontumispaikan. Nuorisotaloa ei joko ollut, sen aukioloajat tai kohderyhmä ei ollut heille sopiva. Sopivasti Saarijärvellä Bar Cafe Oodi aloitti toimintansa huhtikuussa 2019 ja yrittäjä toivotti kaikki nuoret tervetulleiksi viettämään aikaa ilman ostopakkoa. Kahvilayrittäjän ja lukiolaisten kanssa kokoonnuttiin kaksi kertaa ideoimaan kahvilan viihtyvyyttä nuorten näkökulmasta. Myös nuorten bändi suunnitteli bänditreenejä kahvilaan ja kesäkeikastakin keskusteltiin.

c. Toimivat verkostot tehostavat kaikkien osapuolten toimintaa

Tulevaisuuden tekijät – hankkeen alkuvaiheessa yhteistyötahoja oli vaikea saavuttaa, mutta hankkeen edetessä yhteistyötahojen esim. **kuntien työntekijöiden tavoitettavuus parani**. Voisiko synnä olla hankkeen toiminnan tarkoituksen mukaisuus kuntien kannalta? Yhteistyö Nuorisokeskus Piispalan kansainvälisyyskoordinaattorin kanssa **helpotti myös muiden toimijoiden kansainvälistä toimintaa**. Esimerkiksi Kyyjärven kunta esitteli kansainvälisyysideansa kolmen toimijan yhteispuhelussa ja puhelun perusteella he hakivat heidän toimintaan paremmin soveltuvaa Erasmus-hanketta Leader-tuen sijasta. Erasmus+ -tuen hakeminen onnistui Nuorisokeskus Piispalan kansainvälisyyskoordinaattorin avustuksella.

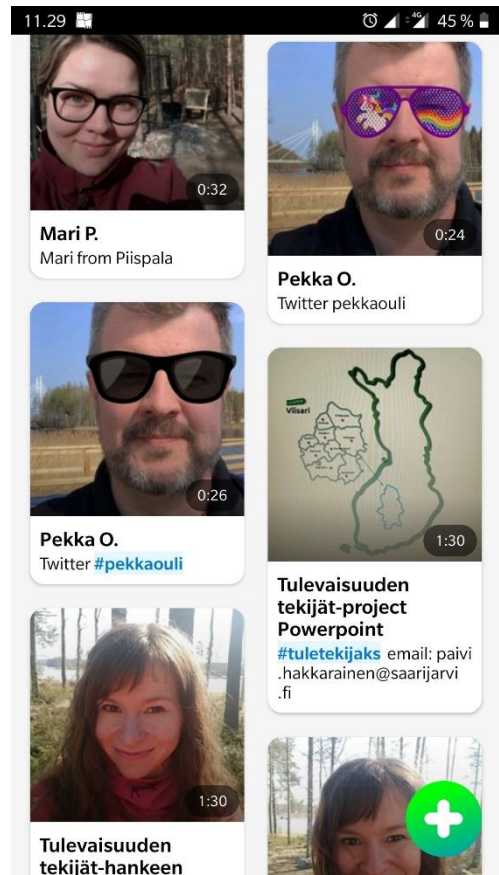
Hankkeen yhteistyö Ammattiopisto Poken kanssa **digisovellusten hyödyntämisessä ja kansainvälisyydessä ovat tuoneet uusia mahdollisuuksia seudun nuorille, matkailulle sekä yrityksille**. Yhteistyötapaamiset Poke Äänekosken Digilabissa eri toimijoiden kesken ovat tuoneet uusia näkökulmia nuorten osaamisen laajamittaisempaan hyödyntämiseen. Poken opiskelijoiden Nuori Yrittäjä eli NY-yritykset voivat toteuttaa esimerkiksi messuosastolla tilasuunnittelua tai tarjota virtuaaliodellisuutta hyödyntäviä kokemuksia. Poken ja Äänekosken kaupungin tulevaisuuden kesätyöt eli Tulevaisuuden teknologiat – opintokokonaisuuden opiskeleminen oppisopimuksella yhdistettynä kaupungin kesätöihin ovat uusi mahdollisuus nuorten näköisen matkailumateriaalin tuottamiseen tavanomaisten kesätyötehtävien rinnalla.

Tulevaisuuden tekijät – hanke järjesti keväällä 2019 yhteistyötapaamisen Poken Digilabissa, jossa paikalla oli nuoria, kehittämissyhtiöiden ja Leader Viisarin edustajia sekä matkailutoimijoita. Tapaamisen innoittamana seudun nuori kiinnostui opintokokonaisuuden ja NY-yrittäjyyden yhdistämisestä. **Nuori tarjosi Minecraft-työpajoja seudun kouluihin oman NY-yrityksen kautta osana opintojaan**. Tulevaisuuden tekijät –

hankkeen avulla **lisätään seudun yrityksen tietoisuutta NY-yrityksistä** sekä oppilaitoksen tarjoamista mahdollisuuksista esim. messuosastojen tai 3D-tulostuksen suhteen. Nuorten osaamisen esille tuominen sekä NY-yritysten menestyminen lisäävät nuorten tunnetta kotiseudusta paikkana, jossa voi onnistua ja menestyä myös yrittäjänä. Tulevaisuuden tekijät-hankkeen keskiössä on nuorten minäpystyvyyden ja kotiseutumyönteisyyden lisääminen. NY-yritysten osaamista on hankkeen puolesta välitetty myös alueen sote-toimijoille ja kehittämissyhtiöihin.

Yhteistyö Poken kanssa on mahdollistanut myös **tehokkaamman hanke-esittelyn**. Nuorten ideoiden etenemistä edistävän toimintamallin kehittämiseen kokeiltiin Flipgrid- videosovellusta. Flipgrid-sovellukseen voi tehdä lyhyitä videoita, mutta tässä vaiheessa sovellukselle ei ollut käyttöä sillä hankkeessa saatujen kokemusten perusteella mahdollistajien ja nuorten keskustelut ovat paras keino edistää ideoita. Toimintaympäristö ei ehkä vielä ole valmis vuorovaikutteisille videotallenteille, jossa nuori videoi idean ja mahdollistaja videoi vastauksen? Flipgrid taipui hyvin kuitenkin esittelyvideoihin eli Tulevaisuuden tekijät-hanke sekä yhteistyötahot tekivät esittelyvideot sovellukseen. Näiden esittelyvideoiden avulla hanketta esiteltiin Leader Jyväskylään hollantilaisille yhteistyötahoille toukokuussa 2019. Videoita Flipgridiin on nauhoittanut myös Poken kansainväliset yhteistyökumppanit Puolasta ja Ukrainasta. Kansainvälinen yhteistyö onkin kehitteillä eli mitä avauksia **kansainvälisyys voisi tuoda esimerkiksi seudun nuorten työllistymiseen?** Mitä Tulevaisuuden Tekijöitä seudulta löytyy ja miten heidän osaaminen saataisiin kansainvälisestikin esille?

Saarijärven rekry-ryhmä on kutsunut hankkeen mukaan kokouksiinsa ja tällä kokoonpanolla järjestettiin yhdeksäsluokkalaisille Tulevaisuuden työt-tilaisuus joulukuussa 2019. Tilaisuudessa VR-tekniikkaa hyödyntävä lähihoitajaopiskelija kertoi teknologian ja opiskelun yhdistämisestä sekä metalli- ja hoiva-alan työnantajat kertoivat alojen työvoimatarpeesta. Lisäksi paikallinen yrittäjä kertoi oman tarinansa yrittäjäksi ajautumisesta.

Kansanedustaja Petri Honkonen kiinnostui hankkeen toiminnasta ja tutustuminen järjestettiin Keski-Suomen Keskussairaalan simulaatioviikolle, jossa saimme yhdessä tutustua teknologian käyttöön keskussairaalassa tänä päivänä sekä tulevaisuudessa.

Tulevaisuuden tekijät-hankkeen viestinnässä on otettu iloinen, rempseä ja heittäytyvä ote. Ihailtavaa onkin, miten myös yhteistyökumppanit ovat heittäytyneet hankkeen Instagram-kuviin.

Yhteistyökumppaneiden kanssa yhteistyötä edistää myös yhdessä oppiminen. Kuva LinkedIn-koulutuksesta Lennättimessä, Viitasaarella. Koulutukseen osallistui paikallisia yrittäjiä sekä Kehittämisyhtiö Witaksen henkilökuntaa.

Poken Äänehubin järjestämä tutustumiskäynti Metsä Fibren Pronemukseen syksyllä 2019 oli antoisa kokemus kaikille osallistujille.

Parasta Putaalta – kaupan ja markkinoinnin ilta tapahtumassa hankkeella oli yhteinen toimintapiste Pihtiputaan Etsivä nuorisotyöntekijän kanssa. Tapahtuma järjestettiin 20.9.2019.

Keksintöjen viikolla 2019 puolestaan seudun toimijat pääsivät innostumaan yhdessä.

Mitä hyötyä kaikesta heittäytymisestä ja yhdessä innostumisesta sitten on? Tulokset alkoivat vähitellen kiteytyä Bisnes Academy-toimintamalliksi alkuvuonna 2020, josta lisää kohdassa g (s.41). Verkoston avulla myös BioPaavon yrityskahvit sai alkunsa sekä Inno-reaktori-alusta löysi paikkansa nuorten osaamisen esille nostajana, niistä lisää 4.4.8 kohdassa.

d. Yhteistyö alueen muiden hankkeiden kanssa tuo näkyvyyttä ja innostusta seutuun

Tulevaisuuden tekijät-hanke järjesti yhteistyössä Vetovoimaa pohjoiseen Keski-Suomeen hankkeen kanssa Tulevaisuuden megatrendit – tapahtuman Karstulassa 20.2.2019. Tulevaisuuden tekijät – hankkeen hanke-esittelyn lisäksi esiteltiin Äänekosken kaupungin Tulevaisuuden kesätyöt - mallia. Paikalla ollut eteläsuomalainen nuori innostui Tulevaisuuden kesätyöistä ja otti yhteyttä hankkeeseen. Nuori yhdistettiin Kehittämisyhtiö Karstulanseutuun ja he selvittelivät kesätyömahdollisuutta yhdessä nuoren ja Poken kanssa. Kesätyömahdollisuus kariutui viime hetkillä, mutta tämä on oivallinen esimerkki **seudun mahdollisuuksista ja vetovoimaisuudesta**.

Maaseudun sivistysliitto MSL:n Hyvän mielen teot, yhteiset talkoot – hankkeen kanssa on tehty yhteistyötä Kyyjärven ja Viitasaaren alueella, koska ne ovat MSL:n hankkeen toiminta-alueena. Yhteistyöesimerkkinä Viitasaarella järjestetyn TaontaSession jälkeen MSL:n projekti-koordinaattori lähti taontasessiossa lukiolaisten ideoiden esittelijän kanssa tutkimaan MSL:n pakohuone **rakennuksen soveltumista myös nuorison kokoontumispaikaksi tai luovaksi ateljeeksi**.

tuletekijaks
Tarvaala

Bind-hanke on Jamk Biotalousinstituutin, Kehittämisyhtiö Karstulanseutu Oy:n ja SSYP Kehityksen bioinnovaatioiden edistämishanke, jonka kanssa Tulevaisuuden tekijät-hanke järjesti **#ideahaaste** – kampanjan nuorten ideoiden edistämiseksi. **#ideahaaste** – kampanjasta innostuivat alueen kaikki kehittämissyhtiöt, jotka lupautuivat edistämään nuorten ideoiden kehittämistä ja toteutumista.

Yhteistyötä on tehty myös törmäyttämällä eri hankkeita keskenään inspiroitavassa ympäristössä. Kuvassa Uuraisten 4H:n Robohanke, Karstula-Kyyjärven 4H:n Vihreää kultaa-hanke, Kinnulan 4H, Uuraisten työllisyysyksikkö sekä Robohankkeen nuoret kokoon tuivat innostumaan Poken Digilabiin.

Hubitaako -kehittämishankkeen kanssa syntyi loistavaa yhteistyötä syksyllä 2020. Etätyötila Hubteeppi Pihtiputaalta on tarjonnut tilansa VR Art-työpajalle ja sieltä osallistui myös Etäyrittävien vierailuille yrittäjä.

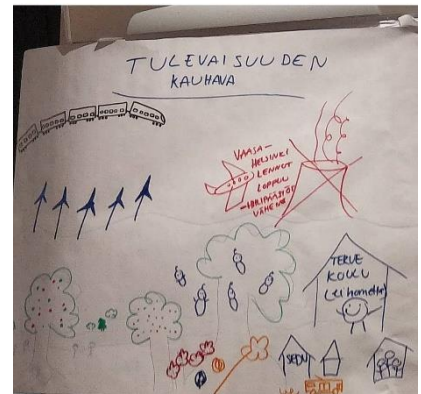
e. Näkökulmien ja oppien hakemista alueen ulkopuolelta ja kotikansainvälisyyttä

Tulevaisuuden tekijät – hanke oli tutustunut Leader Sepra alueen kansainväliseen toimintaan yhdessä Keski-Suomen Leader-ryhmien matkassa 21.-22.3.2019. Leader Sepra tekee yhteistyötä National Geographic- kehysten valmistamisessa Kymenlaakson ammattiopisto Ekamin kanssa. Tuossa yhteistyössä yhdistyy mainiosti oppilaitoksen eri osastojen yhteistyö. Kehysten valmistuksen ja projektin toteutuksen eri vaiheisiin osallistuu metalli-, pintakäsittely-, rakennus-, logistiikka- ja matkailupuolen opiskelijoita. Ja todellakin oppilaiden kädenjälki tulee näkyviin pitkin Kymenlaakson aluetta sijoitettaviin pysyviin kehyksiin, joilla on korkeutta noin neljä metriä. Kehysten avulla muodostetaan Etelä-Kymenlaaksoon ja Etelä-Karjalan kuntien alueelle 20-25 kehyksen reitti. Mitähän mukavaa meidänkin alueella voisi syntyä? Poken Viitasaaren yksikön metalliosastolta löytyisi myös osaamista vastaavalle valmistukselle.

Leader Viisarin alueella ei ole Nuorisoleader toimintaa, joten Tulevaisuuden tekijät-hanke on ollut tutustumassa Leader-työn ajankohtaispäivillä 27.3.2019 järjestettyyn Nuorisoleader työpajaan. Lisää oppia on haettu myös Leader Aisaparin Nuorisoleaderin käynnistämistilaisuudesta Kauhalta 29.3.2019 ja Leader Kuudesta ry:n Nuorisoleader ja kansainvälisestä toiminnasta 3.4.2019. Maaseutuverkostopalvelut ovat kehittäneet Nuorisoleader toimintaa syksyllä 2020 ja hankkeesta on oltu mukana Nuorisoleader – tapaisissa. Haasteena Nuorisoleaderin yhdenmukaistamisessa koko Suomen kattavaksi toiminnaksi on rahoituksen kunta-kohtaisuus.

tuletekijaks
Kauhava

Pokella vierailleen puolalaisen metallialan yrittäjän, seudun nuorten sekä paikallisten yritysten kanssa tavattiin syyskuussa 2019. Kuvassa ollaan tutustumassa Moisio Forestin toimintaan Viitasaarella.

Jyväskylässä järjestetyssä Kasvatus ja opetusalan Keos2019 – tapahtuman pääteemana oli kansainvälisyys: "Ei ole toisia - on vain meitä". Keoksen teknologiamaailmassa päästiin tutustumaan Minecraft Education Editionin käyttöön opetuksessa. Monica ja Namya Joshi Intiasta kertoivat kirjallisuuden oppimisesta Minecraftin avulla. Namya oli rakentanut Harry Potter – kirjojen maailman Minecraftiin.

Keos-tapahtuman teknologiamaailmassa ohjasi työpajan myös Sara Abou Libanonista. Työpajassa Sara kertoi käytännönvinkkejä Minecraftin opetuskäytöstä.

f. Toimintamallin kehittämistä ja aktiivista viestintää

Nuorten sitouttaminen ja innostaminen kotiseudun tavoitteelliseen kehittämiseen ei voi toteutua vain yhtä reittiä tai väylää pitkin. #ideahaaste on yksi käytännön toimi **nuorten ja kehittämisyhtiöiden kohtaamiseksi**. TaontaSessiot ovat yksi keino lisätä **kuntien ja nuorten välistä keskustelua** nuorten viihtyvyyden edistämiseksi. Pihtiputaan TaontaSession jälkeen syntyi ajatusta kunnan taholta, että voisiko nuorten kuuleminen esimerkiksi lukion opiskelijakunnanhallituksen järjestämänä säännöllisenä tilaisuutena olla yksi toimiva ratkaisu.

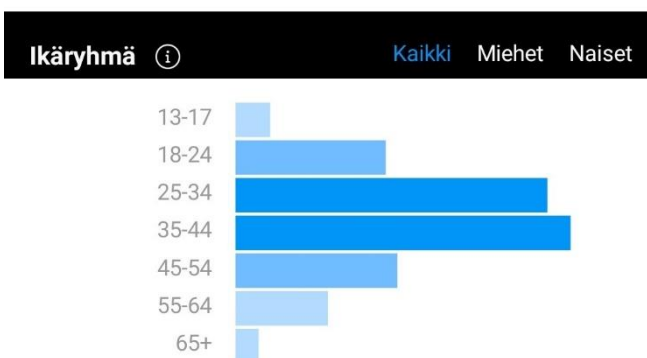
Yksi kanava nuorten ideoiden esille tuloon ja vaikuttamisen lisäämiseen voisi olla nuortenideat.fi – palvelu. Tulevaisuuden tekijät-hankkeessa kartoitettiin palvelun kiinnostusta toiminta-alueen yhdeksästä kunnasta, joista kaikki kiinnostuivat esittelykoulutuksesta. Hanke **järjesti etäkoulutuksen** nuortenideat.fi – palvelua koordinoitavasta Koordinaatista ja esittelykoulutuksessa oli edustettuna Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Kyyjärvi, Viitasaari ja Pihtipudas eli 6/9 hankkeen toiminta-alueen kunnista. Etäkoulutusten hyödyntäminen on ekologinen ja kustannustehokas keino tiedon ja yhteistyön lisäämiseksi. Tammikuussa 2020 järjestetty nuortenideat.fi – palvelun käyttöönottokoulutus kokosi Kannonkosken, Karstulan, Kyyjärven, Kivijärven ja Äänekosken nuorisotyöntekijät yhteen.

Tulevaisuuden tekijät – hankkeen viestintävälineiksi valikoitui nuorten keskustelujen pohjalta Instagram ja facebook. Instagramissa @tuletekijaks – tilillä oli 28.6.2019 seuraajia 223, 7.1.2020 seuraajia 299, 30.6.2020 seuraajia 384, 14.1.2021 seuraajia 453 ja 17.2.2021 heitä on 467. Katsotuun Instagram julkaisu on saanut 522 näyttöä ja se on Pavepiknikin poseerauskuva poliisin kanssa. Instagram julkaisuja oli 30.6.2020 mennessä kertynyt 418 ja esimerkiksi 16.6.-22.6. julkaisujen näyttökerrat olivat yhteensä 1715. Instagram julkaisuja oli 31.12.2020 mennessä 530 ja 6.-12.1.2021 näyttökerrat olivat 1910. Tulevaisuuden tekijät Youtube – kanavan videot ovat keränneet 30.6.2020 mennessä 6023 katselukertaa. Minun kotikuntani-videosarjan teko nosti YouTube-kanavan katselut uudelle tasolle, sillä 17.2.2021 kanava oli kerännyt 32 592 katselukertaa.

Viereisessä kuvassa dataa Instagramtilin seuraajista 30.6.2020.

Instagram julkaisuja tehdään hankkeesta työpäivittäin. Instagram **julkaisut ovat saaneet yhteistyötahoilta kiitosta** siitä, että hankkeessa näyttää tapahtuvan ja olevan tekemisen meininki. Amazing lande – facebook-sivut olivat aiemmin Leader Viisarin samannimisen hankkeen perustamat, jotka otettiin Tulevaisuuden tekijät-hankkeen käyttöön. Facebookiin tehdään blogimainen julkaisu viikoittain.

Nuoret pyörittävät seudulla useita kesäkahviloita, -kioskeja ja -ravintoloita. Hankkeessa haluttiin lisätä tietoisuutta nuorten palvelutarjonnasta ja mikä onkaan makeampi keino kannustaa nuorten työllistymistä kuin kahvassa vierailu? Hankkeessa koostettiin **Kesäkahvilakartta 2019** kysellen yrityksiä Leader Viisarin hallituksen jäseniltä, 4H-yhdistyksistä ja kehittämisyrityksistä. Kartalle löytyikin 22 yritystä, jossa nuoret toimivat joko yrityksinä tai työntekijöinä. Kartta julkaistiin hankkeen instagram-tilillä sekä facebookissa, jossa kuva tavoitti 28.6.2019 mennessä 2261 henkilöä.

Kesäkahvilat, -kioskit ja -ravintolat 2019 / Summer cafes in 2019
 Nuoria yrittäjiä tai töissä. / Young people as entrepreneurs or workers.
 Lisätietoja / More info
 Fb=Facebook
 IG=Instagram

Kesäkahvilat: Liisankankaan jäteilä (Fb, IG), PinkCafe4H (IG), Savivuoren Näkötorni ja kesäkahvila (Fb, IG; Viitasaaren 4H), Suovanlahti: Kahvila Mylytupa (Fb, IG), Huopanankoski: kahvila Fanny Aleksandra (Fb), Sumiainen: Kioski Ruotinkylällä (Fb, IG), Matilan Ankuri (Fb, IG), Sumiaisten aittatori (Fb, IG), Nuorisokeskus Spotti (Fb), 3 kahvilaa ja jätskipöytä.

Kioskit: Jäätelökioski Kyyjärvi (Fb), Jäätelökioski Karstula (Fb), Koposkahvila (IG), Kesäkahvila Kannonkoski, Kesäkioskit Saarijärven kylillä: Kalmarin Nahjus (Fb), Konntimäki (Fb), Kivikauden kylä (Fb, IG), Veijarin kalastajakylä (Fb, IG), Jäätelökioski Saarijärvi (Fb).

Ravintolat: Satamakanttiini (IG), Keihärinkosken Koskitupa (Fb, IG), Kivijärvi, Lokakylä (Fb, IG), Kyyjärvi, Kinnula, Pihtipudas, Karstula, Saarijärvi, Äänekoski, Kannonkoski.

Kesäkartan on koostanut Leader Viisarin Tulevaisuuden tekijät – hanke.
 IG @tuletekijaks, paivi.hakkarainen@saarijarvi.fi

European maaseudun kehittäminen maatalousrahoitusta Euroopan maaseudun kehittämisrahasto
 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 Viisari

Toimintamallin kehittäminen vaatii kokeiluja ja uusien käytänteiden omaksumista. Tulevaisuuden tekijät-hankkeessa on hyödynnetty nuorten digiasiantuntijuutta ostamalla palveluita seudun nuorilta. Nuorilta on hankittu videoiden tekoa sekä VR-työpajoja. Tavoitteena on jatkaa nuorten ammattitaidonyhdistämistä kokeneempien tarpeisiin eli saada tarve ja osaaminen kohtaamaan koko seutua hyödyttävällä tavalla.

Poken lähihoitajaopiskelija järjesti oman Ny-yrityksen kautta virtuaalitodellisuus eli VR-työpajan viiden eri kunnan etsivä nuorisotyön asiakkaille. Hanke osti tästä työpajasta myös videonin Poken Tulevaisuuden teknologiat-opiskelijalta. Voisiko seudun nuorilta löytyä myös muuta asiantuntijuutta, joilla eri toimijat voisivat palvella asiakkaitaan paremmin? Hankkeen edetessä voitiin vastata ”kyllä”.

g. **Bisnes Academy Saarijärveltä koko alueelle ja nuorten henkilökohtaisia tarinoita julki**

Tulevaisuuden tekijät-hankkeen kaiken toiminnan punaisena lankana on kehittää alueelle pysyvä toimintamalli. Hankkeen ensimmäinen vuosi osoitti, että alueen nuorisotyö, nuorisovaltuustojen toiminta, kansainvälisyyden hyödyntäminen ja oppilaitosten yrittäjyysopinnot ovat varsin vaihtelevia. Erilaisiin tapahtumiin ja tempauksiin on aina haettu jokin pysyvä taho mukaan järjestämiseen, jotta toiminta jalkautuisi saman tien paikkakunnalle. Jokaisesta kokeilusta tehdään toiminnan kuvaus, jotta toimenpiteitä voidaan hyödyntää myös jatkossa.

Saarijärveltä ”löytynyt” nuori ja kasvunälkäinen yrittäjä oli innoittamassa Bisnes Academy-mallia. Tässä kokeilussa yhdistetään yritteliäitä nuoria, yrittäjiä sekä muita yrittäjyydestä kiinnostuneita tahoja keskenään.

Mallia markkinoitiin oppilaitoksissa ja ideaa kehitettiin Saarijärven oppilaitosten sekä nuorten kanssa. Helmikuussa 2020 järjestettiin ensimmäinen Rohkeita kokeiluja-työpaja yrityskiihdyttämö Bio-Paavossa yhteistyössä Saarijärven kaupungin yrityspalvelujen kanssa. Työpajan piti kyyjärvinen nuori yrittäjä, joka innosti nuoria myös Amazing bisnes-leirillä. Bisnes Academy:n ideasta löytyy myös video Tulevaisuuden tekijät-kanavalla. Bisnes Academyn idea on olla yhteinen oppimisen paikka nuorille, yrittäjille ja yrittäjyydestä kiinnostuneille sekä nuorten kanssa toimiville tahoille.

Kehittämistyössä ja varsinkin hanketoimijana verkostojen merkitys on hyvin selvä eli ilman verkostoja ei ainakaan mitään pysyvää saada aikaiseksi. Koronarajoitusten alettua maaliskuussa 2020 tuntui, että suunta on hukassa ja asioiden eteneminen näytti hankalalta. Ahdistuksen hetkellä syntyi ajatus kysyä apua verkostolta. ”Apuva vailla”- otsikoitu sähköposti lähti maaliskuun lopussa kuudelle hankkeen aikana löytyneelle yhteistyötaholle. Kysymys oli seuraavanlainen: ”Miten tämä nuorilta palvelujen ostaminen tai ylipäättään nuorten mukaan ottamisen saisi juurrutettua alueen yhteiseksi agendaksi ja konkreettisiksi teoiksi. Lähtisitkö mukaan ideointirenkaseen, johon kokoaisin muutaman tekijän tästä alueelta? Käytännössä siis joku teamsin tunnin sessio. Miltä kuulostaa?” Kaikki sähköpostin saaneet ilmoittautuvat mukaan ja Ideointirenkasta muodostui lopulta Bisnes Academy-tiimi.

BISNES ACADEMY

Nuorten yrittäjyyden edistäjät=
Kehittämistoimijat ja oppilaitokset
-Leader yhdistää aluetta

Team members: Janne, Tiina T., Sanna, Seija, Tiina K., Kirsi, Mari, Markus, Miia, Päivi, Katja, Pekka, Marja.

Logos: Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, LEADER Viisari

Tiimissä on mukana työntekijöitä kehittämisyritys Witas Oy:stä, Etätyötila Hubteekista Pihtiputaalta, Etä- ja yhteistyötila Lennättimestä Viitasaarelta, Nuorisokeskus Piispalasta, Kinnulan 4H-yhdistyksestä, Jamkin Biotalouskampukselta, Äänekosken kaupungilta, Pokelta, Saarijärven kaupungin yrityspalveluilta, Nuori Yrittäjyys ry:ltä ja Yrittäjäkylästä. Kaikki kehittämisestä kiinnostuneet pääsevät mukaan yhteiseen kehittämiseen. Tiimi kokoontuu teamsissa ja tästä on syntynyt mm. tiivis yhteistyö Kehittämisyritys Witasen Innoserviisi – hankkeen kanssa. Tiimin jäsenet eivät tunteneet toisiaan entuudestaan, joten verkosto tuo uusia yhteistyömahdollisuuksia alueella sekä tuo samasta aiheesta kiinnostuneet edistäjät ”samalla hetkellä yhteisen asian äärelle”.

**BIOPAAVON KAHVEILLA
BISNES ACADEMYN**

KesäYrittäjyys- Deitit

*Kesätöitä kevytyrittäjänä?
Miten tekijä ja työtehtävä
kohtaavat?
Tule kuulemaan ja
kehittämään uudenlaisia
tekemisen tapoja.*

**Ti 9.6.2020 klo 18-19
BioPaavossa ja
zoomissa.**

<https://jamk.zoom.us/j/5813300771>

Tervetuloa!

Saarijärvi
yrityspalvelut

Visionaariuma
EU:lta
2014-2020

KESKI-SUOMEN LIITTO

jamk.fi

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

LEADER
Viisari

Bisnes Academy – tiimissä sai alkunsa idea KesäYrittäjyys-Deiteistä. Saimme kuulla toimijalta, että saarijärvinen yrittäjä oli huolissaan nuorten kesätöistä ja kertoi heidänkin yrityksessä olevan alihankintatöitä, joita voisi ostaa nuorilta. Deitit järjestettiin hybriditapahtumana BioPaavon yrityskahveilla 9.6.2020. Tapahtuman pohjatoiminä teimme kyselyn Saarijärven yrittäjien alihankintatarpeista ja tulokset julkaisiin tilaisuudessa. Tilaisuus keräsi paikalle ja zoomiin yli kolmekymmentä osallistujaa. Deiteillä kuultiin puheenvuorot K-supermarket kauppi-

aalta, 15-vuotiaalta kevytyrittäjältä, työtä & tekijöitä yhdistävästä Waakku-sovelluksesta, Työosuuskunta Värkkäyksestä ja Tulevaisuuden tekijät-hankkeesta. Tilaisuudessa muutama nuori tekijä sai myös työtilauksia ja järjestäjät suunnittelivat toteuttavansa kaksi kertaa vuodessa vastaavan tapahtuman. Tulevaisuuden tekijät-hanke osti nuorelta tekijältä myös kuvitustyön tilaisuudesta.

Tarvitsetko työlle tekijää?

*Meiltä voit kysyä tekijää
tai kevytyrittäjää:*

Lähetä sähköpostia otsikolla
"Tekijää vailla"
ohjaamo@saarijarvi.fi

tai voit myös soittaa:
Saarijärven työllisyyspalvelut,
Anna-Marja Tamminen 044 4598209
(ei ajalla 13.7.-9.8.)

Saarijärvi
yrityspalvelut

Visionaariuma
EU:lta
2014-2020

KESKI-SUOMEN LIITTO

jamk.fi

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

LEADER
Viisari

KesäYrittäjyysDeittien jatkoksi kehitimme yhteistyössä Saarijärven työllisyys- ja yrityspalvelujen kanssa toimintamallin tekijöiden ja töiden kohtaamiseksi.

Toinen kevään 2020 teema oli Henkilökohtaista-video-sarja. Videoihin haettiin alueen nuorten tarinoita yrittäjyyteen, opiskeluihin tai maalla asumiseen liittyen. Videosarjalla nostettiin esiin sinnikkäitä ja eteenpäin katsovia rohkeita nuoria, jotka osaavat ja uskaltavat kertoa omasta matkastaan ja valinnoistaan. Syksyn 2019 videoiden perusteella nuorten löytäminen ei välttämättä ole helppoa, mutta toimintaa motivoi nuorten kertomat toiveet aidoista ja elämänmakuisista tarinoista.

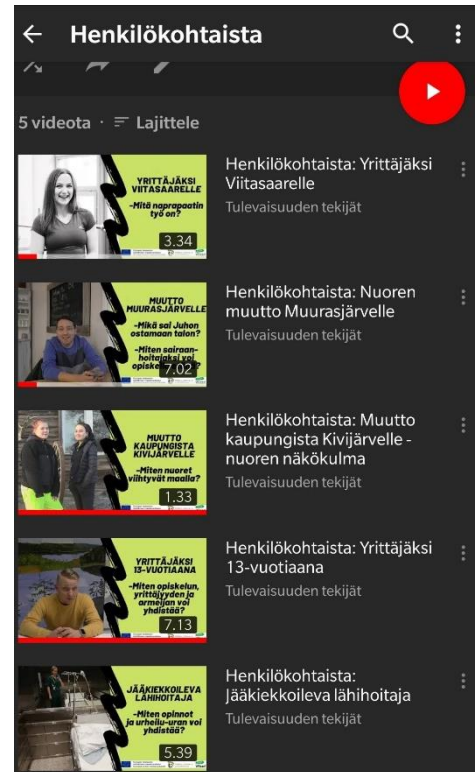
Kevään 2020 aikana Henkilökohtaista-sarjaan saatiin viisi videota, joita on katsottu 26.6.2020 mennessä yhteensä 2403 kertaa ja 15.1.2021 mennessä 3553 kertaa. Sarjan katsotuin video on ollut Muutto kaupungista Kivijärvelle, joka on kerännyt 17.2.2021 mennessä katselukertoja 1297.

Tulevaisuuden tekijät- hankkeen **toiminta on herättänyt mielenkiintoa** Inarista Helsinkiin ja Vaasasta Parikkalaan. Hanke-esittelijä on pyydetty Leader ryhmistä: Aisapari, Kärki Leader, Pohjoisin Lappi ja Leader Yhyres. Lisäksi Leader Yhyres pyysi esittelemään toimintaa Kyrönmaan nuorisoryhmälle ja Suomen yrittäjät ry vinkkasi Haaga-Helian opettajakorkeakouluun. Haaga-Helia julkaisee podcastin hankkeen onnistumisista kevään 2021 aikana.

Tulevaisuuden tekijät-hanke on otettu myös mukaan kirjoittamaan Saarijärven lukion uutta opetussuunnitelmaan yrittäjyyskasvatuksen käytännön toimia. Karstulan lukio ja kunta kutsui hankkeen mukaan suunnittelemaan lukion yritysyritysteistyötä. Kehittämissyhtiö Witas puolestaan halusi Tulevaisuuden tekijät-hankkeen osaksi keksintöjen viikon suunnittelua ja nuorten osallistumisen ideointia. Etäyrittäjävierailut nostettiin Amk Centrian esityksessä hyväksi käytännöksi nuorten yrittäjyyden edistämiseksi.

h. Nuorten osaamista Kehittämissyhtiö Witas Oy:n Innoreaktori-alustalle ja BioPaavon yrityskahvien synty

Kehittämissyhtiö Witas Oy:n Innoserviisi – hanke on rakentanut Innoreaktori – alustan. Kevään 2020 aikana muodostuneen Bisnes Academy-tiimissä syntyi ajatus alustan valjastamisesta alueen nuorten tekijöiden paikaksi. Nuoret ovat inostuneet ideasta ja kokevat sen hyväksi, mutta alustan kehittäminen on tuonut uuden havainnon eli osaamisen näkyväksi tekeminen onkin yllättävän haastavaa nuorille. Vaikka ammattitaitoa ja osaamista on, niin siitä yhdellä lauseella kerto-

minen on vaikeaa. Mutta miten nuoret tekijät saavat tekemisen paikkoja, jos heidän osaamis-
taan ei löydy mistään? Mikä on taustalla vaikuttava näkymätön ilmiö?

Toimivan verkoston vahvuus testatiin koronatilanteeseen reagoimise-
nena. Jamk BioPaavo-hankkeen pro-
jektiasiantuntija Tiina Kuisma otti yhteyttä, että jotain olisi tehtävä ja nopeasti yrittäjien auttamiseksi koronatilanteessa. Syntyi ajatus BioPaavo yrityskahveista ja Tulevaisuuden tekijät-hankkeesta tehtiin ensimmäisen tilaisuuden mainos yhteistyössä saarijärvisen yrittäjän kanssa. Ajatuksena oli jakaa sopivasti tietoa ja tarjota riittävästi tukea sekä keskustelualusta yritysten välille koronatilanteessa.

Ideasta syntyi koko kevään jatkunut toimintamalli BioPaavon yrityskah-

vit. Kahvit järjestettiin kahdesti viikossa ja tunnin kestävässä tilaisuudessa on vaihtuva tema. Alkusysäyksen jälkeen Tulevaisuuden tekijät-hanke on ollut mukana nuoria koskevissa tilaisuuksissa sekä jakanut infoa tilaisuuksista hankkeen kohderyhmälle.

PE 20.3. KLO 18-19

MITÄS NYT?

Zoom-treffit Saarijärven yrittäjille:
<https://jamk.zoom.us/my/biobord>

Eikö sinulla ole
perjantai-iltana menoa?
Ei meilläkään!
Tule siis mukaan
ideoimaan, miten tästä
edetään yhdessä.

i. Selviäisikö hankkeen vaikuttavuus kysymällä?

Hankkeen vaikutukset ja jäljet voi näkyä pitkän ajan kuluttua, mutta välittömiä vaikutuksia halutaan selvittää kysymällä. Siispä hankeinfon mukana 30.6.2020 lähetettiin linkki palautekyselyyn. Samalla halutaan selvittää nuorten konkreettisia hyötyjä hankkeesta, joten nuorille tehtiin oma palautekysely. Jäämme innolla odottamaan palautetta ja kehittämisehdotuksia. Kyselyyn saatiin yhteistyötahoilta 23 vastausta ja nuorilta kymmenen vastausta. Vastauksista tehtiin vaikuttavuusviestintää hankkeen instagram-tilille torstaisin syksyn 2021 ajan. Kooste-video palautteesta: <https://youtu.be/KYItCEQum80>

Tulevaisuuden tekijät-hankkeesta tehtiin myös vaikuttavuuden arviointi alkuvuodesta 2021. Arvioinnin materiaaleina käytettiin väliraportteja ja palautekyselyn tuloksia, joiden lisäksi hankkeeseen osallistuneita nuoria ja yhteistyökumppaneita haastateltiin.

j. Hankkeen ostopalveluilla nuorten osaamisen ostoa

Nuorten osaamisen ostamisen vaikutukset nähdään vasta vuosien päästä. Hanke on toiminut monelle nuorelle ensimmäisenä asiakkaana, kun nuoret ovat euroistaneet osaamistaan. Hankkeen ostopalveluilla on ostettu 25 nuoren osaamista. Heistä vain kahdella on ollut oma yritys ja muut ovat myyneet osaamistaan kevytyrittäjinä. Ostopalveluilla on ostettu dronekuvausta, hosting-palveluita, innostustyöpajoja, kuvitusta, käännöspalveluita, musiikkiesityksiä, videointia, Vr ja Vr Art työpajoja. Myös muut organisaatiot ovat ostaneet sekä kiinnostuneet nuorten

osaamisen ostamisesta. On hoksattu, että nuoret voivat toimia kevytyrittäjinä ja tarjonta on monipuolista. Kevyellä kynnyksellä tapahtuva paikkariippumaton pop up-yrittäminen voisikin olla se kadotettu palanen maaseudun lumovoimassa.

Hankkeen lippulaivaksi muodostuneen Minun kotikuntani-videosarjan pohjalta tehtiin Tulevaisuuden tekijät-elokuva. Ensi-ilta järjestettiin 23.2.2021 yhteistyössä Maaseutuverkostopalveluiden kanssa ja se keräsi 66 ilmoittautunutta, mutta osallistujia saattoi olla enemmänkin saman vastaanottimen ääressä. Ensi-ilta oli hankkeen loppuhuipennus ja siellä oli myös seudun nuoret äänessä. Roalbin Reyes juonsi zoom-tilaisuuden, kuultiin Miljan, Oonan ja Samuelin ajatuksia elokuvasta sekä Saulin musiikkiesitys. Itse Tulevaisuuden tekijät-elokuvassa esiintyi 37 nuorta ja elokuva ladattiin hankkeen youtube-kanavalle ensi-ilan jälkeen.

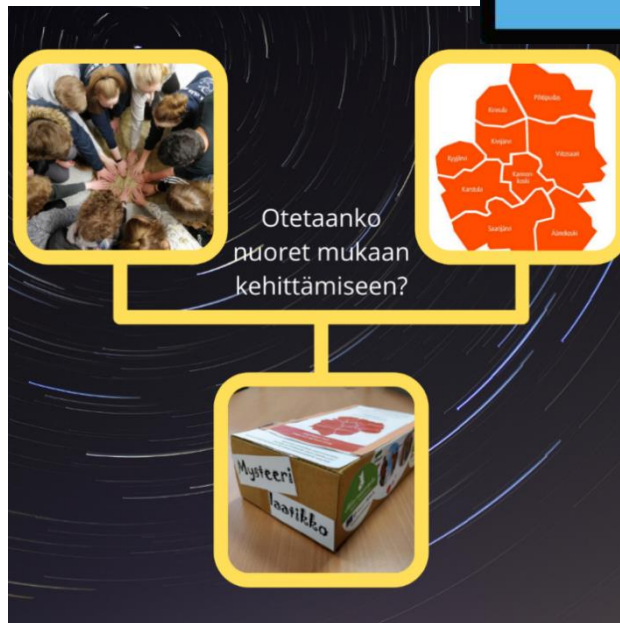
5. Esitykset jatkotoimenpiteiksi

Kansainvälisyyden ja yhteistyön lisääminen alueen sisällä on olennaista. Nuorten kanssa työskenteleviä tahoja on vähän ja ne eivät tavoita kaikkia nuoria. Voisiko Äänekoskella toteutettu liikkuva nuorisotyö eli "Kesäkaara" yhdistää seutua? Voisiko alueelle muodostua oppilaitosten yhteinen tiivis yhteistyö, jossa esimerkiksi kansainvälisyys olisi yhdistävä teema? Tällä hetkellä kansainvälisyyttä tehdään oppilaitoskohtaisesti, mutta olisiko alueellinen yhteistyö mahdollista? Opit leviäisivät näin laajemmalle ja hyödyttäisivät seutua kokonaisuudessaan.

Tiedon kulku on alueella hajanaista ja sen lisäämiselle eri oppilaitoksien, kuntien ja toimijoiden välille on tarvetta. Alueella toteutettujen hyvien käytäntöjen viestintä ja jalkautus on Tulevaisuuden tekijät-hankkeessa helppoa, koska hanke on alueellinen. Pohjoinen Keski-Suomi yhdeksänä kuntanaan on mainio yhteistyö alue – sopivan laaja, jotta löytyy perspektiiviä, mutta riittävän kompakti, jotta kunnat, erityispiirteet ja toimijat pysyvät mielessä.

Yrittäjyyskasvatusstrategioita on tehty Viisarin alueella ainakin Saarijärvellä ja Äänekoskella. Äänekoskella strategia on otettu näkyvästi käyttöön kehittämällä Äänekosken yrittäjyyskasvatusmalli. Olisiko alueellisesta yrittäjyyskasvatusstrategiasta hyötyä? Miten suunnitelmat saataisiin käytäntöön? Nuoren yrittäjyden edistäminen ei kuulu kenellekään, mutta pitäisi olla kaikkien asia.

Saarijärvi-Viitasaari seutuedustajisto oli kiinnostunut kuulemaan Tulevaisuuden tekijät-hankkeen toiminnasta kokouksessaan 17.6.2020. Esityksen lopuksi he saivat oheiset pähkinät mietittäväksi:

-Halutaanko ottaa nuoret mukaan?

-Uskaltaanko oppia nuorilta? Nuorten osaaminen ei välttämättä rajoitu vain marjanpaimintaan, kesäkahvilan pyörittämiseen tai taimikon istutukseen.

-Jaksetaanko antaa positiivinen ja mahdollistava kotiseutukuva?

Jatkotoimenpiteenä Leader Viisari päätti hakea Bisnes Lande-hanketta, jossa edistetään nuorten yritteliäisyyttä rohkeiden kokeilujen ja uusien kokemusten avulla, kehitetään alueen yrittäjyysilmastoa nuorten potentiaalin tunnistamiseksi ja luodaan verkostojen lisäksi konkreettisia työkaluja. Korona on tuonut haasteita yrittäjille ja huolipuhe saattaa lannistaa nuorten yrittäjyysintoa. Jotta meillä olisi mahdollisuuksia näkeviä nuoria ja heillä kannustavaa yritysilmapiiriä, on konkreettisille toimenpiteille suuri tarve.

Bisnes Lande-hankkeella nuoret otetaan mukaan yrittäjyysihangan nostatukseen ja vahvistetaan positiivista kotiseutukuva alueesta paikkana, joka tarjoaa mielekkään mahdollisuuden asua, elää, yrittää ja tehdä töitä. Hankkeen tuloksena syntyy toimintamalli, olosuhteet ja verkostot,

jonka puitteissa nuoret voivat tuottaa sekä myydä osaamistaan. Samanaikaisesti kehitetään alueen yrittäjyyskasvatusta ja lisätään tietoisuutta nuorista yrittäjistä sekä eri mahdollisuuksista nuorten osaamisen ostamiseen. Hankkeen kohderyhmänä ovat Saarijärvi-Viitasaari seutukunnan sekä Äänekosken kuntien tai alueelle siteitä omaavat alle 29-vuotiaat nuoret. Muodostuvista verkostoista hyötyvät nuorten lisäksi kehittämistoimijat, oppilaitokset, yrittäjät, kunnat ja yhdistykset. Toteutuksessa tehdään laajaa yhteistyötä nuorisotoimijoiden, oppilaitosten, yritysten ja yhdistysten kanssa sekä luodaan nuorille kansainvälistä verkostoa. Hankkeen toteuttajana on Leader Viisari ry. Rahoitusta haettiin Keski-Suomen ELY-keskukselta maaseuturahastosta ja hankkeelle myönnettiin rahoitus. Hanke toteutetaan ajalla 1.1.2021-31.3.2023.

Bisnes Academy – verkostossa on alkanut vuonna 2021 neljä nuorten yrittäjyyteen liittyvää hanketta, jotka kaikki tukevat toisiaan. Nuorisokeskus Piispalalla on Youth Financial Academy - Erasmus+ strateginen kumppanuushanke, Pokella Future Skill's-hanke ja Kehittämissyhtiö Witaksella Nuorten Innovaatiopolku-hanke.

Tulevaisuuden tekijät-hanke on saanut luotua toimintamallin eli Bisnes Academy-verkoston, jossa innostutaan nuorten mukaan ottamisesta. Innostuva verkosto mahdollistaa yhteistyön kuntarajoista riippumatta ja eri organisaation resursseja yhdistämällä saadaan yhdessä isompia juttuja aikaan. Leader Viisari on ollut haluttu yhteistyökumppani ja innostaja.

Kiitos mahdollisuudesta ja hyvästä yhteistyöstä!

Liite 1: Tulevaisuussession suunnitelma ja ohjeet

- Tarkoitus:** Oman viihtyvyyden ideointi, innostus ja ideoiden toteutus eli herättely mahdollisuuksiin
- Aihe:** Tulevaisuus – mikä lisäisi sinun viihtyvyyttä kotipaikkakunnalla? Onko muista kulttuureista opittavaa viihtyvyyden ideoinnissa? Minkä pitäisi muuttua tai lisääntyä, että viihtyisit täällä kymmenen vuoden päästä? Tai minkä pitäisi säilyä?
- Osallistujat:** 2.asteen opiskelijat luokittain tai ryhmittäin, minimi 12 osallistujaa
- Ryhmä koko:** 3-4 hlö
- Aika:** n.1,5 h riippuen ryhmästä
- Info** Tulevaisuussessiomainos
- Välineet:** Kokeiltiin answergardenilla, mutta siirryttiin mentimeteriin.
- ✓ tee kaksi kyselyä etukäteen (1. Ideat ja 2. Jatkoon menevät ideat) ja ota kyselyiden numerot talteen.
 - ✓ kuvia meiltä ja maailmalta ajatusten herättäjäksi
 - ✓ Lisäksi tarvitaan Kyniä, paperia ja tehtäväkupongit jokaiselle ryhmälle. Lisäksi tyhjiä papereita. A4 ja A5 (leijonanluolaan jokaiselle osallistujalle), pieniä (äänestykseen). Lisäksi vetäjälle loppuäänestykseen sekä tarvittaessa, jos answergarden/menti ei toimi, niin toteutetaan paperilla.
 - ✓ palkinto
- Löytyykö sähköinen mobiilitaulu, johon pääsee puhelimella? Ettei tarvitsisi post-it lappuja vai onko laput hyviä? Jos answergarden ei toimi, niin mikä olisi vastaava. Eli johon saa vapaasti kirjoittaa vastauksen ja sitten äänestää.

Sisältö

- ✓ Esittely: Ketä ollaan ja miksi tullaan?
- ✓ Kuvakävely: ajatusten herättelyä, mikä kiehtoo, mihin katse jää kiinni
- ✓ Ryhmätehtävä
- ✓ Answergarden ja äänestys
- ✓ Tiimeihin jakautuminen ja tiimitehtävä
- ✓ Leijonan luola ja äänestys
- ✓ Viedäänkö ideoita eteenpäin? Miten ja milloin?
- ✓ palaute answergardeniin 1-5 asteikolla ja mitä kehitettävää, mikä oli hyvää

Ohjelma

TulevaisuusSession esittely

Luvassa kansainvälisyyttä, ideointia ryhmissä ja leikkimielistä kisailua.

Esittely Onko ideoiden toteutus helppoa? Entä onko alueellinen Leader toiminta tuttua? Leader on toimintaa, neuvontaa ja rahoitusta. Toiminnan taustalla on kekseliäs ajatus siitä, että jokainen on oman paikkakuntansa ja elämänsä asiantuntija. Pohjoisen Keski-Suomen alueella toimii Leader Viisari ry, joka aktivoi ja edistää maaseudun asukkaiden omatoimista kehittämistä sekä luo yrittäjyyden edellytyksiä. Viisari haluaa ottaa nuoret aikuiset mukaan kehittämään kotipaikkakuntaansa nuorten oman viihtyvyyden pohjalta. Tähän työkaluksi kehitettiin Tulevaisuuden tekijät-hanke, jota Keski-Suomen Ely-keskus rahoittaa maaseuturahastosta. Tulevaisuuden tekijät on 17-29-vuotiaita Saarijärvi-Viitasaari seutukunnan sekä Äänekosken kuntien tai alueelle siteitä omaavia nuoria aikuisia varten.

Kansainvälisyyden kautta voidaan oppia paljon uusia asioita ja saada ideoita myös omaan elämään.

ohje kuvakävelyyn ja ryhmiin jakautumiseen

Kuvakävely

Aluksi tutustutaan vapaa-ajanviettopoihin muissa maissa ja kulttuureissa. Kuvakävelyn jälkeen jakaudutaan 4 henkilön ryhmiin oman valinnan mukaan. Eli tule tutustumaan kuviin ja poimi niistä sinulle mieluisia ajatuksia mieleesi. Katsele kuvia siten, että onko niissä jotain sinua kutkuttavaa ja sen jälkeen hakeudu mieluisaan ryhmään.

ohje ryhmätehtävän lämmittelytehtävästä

Lämmittely: Jokainen kertoo vuorollaan ryhmässään yhden asian, jonka tekemisestä tykkää ja jota jo tekee sekä toisen, jota haluaisi tehdä.

Esimerkiksi: Minä tykkään lukemisesta ja sambasta. Ryhmä koettaa arvata kumpi on haave.

***ohje ryhmätyöstä* (jaa tehtäväpaperit ryhmille)**

Tehtävä: Valitkaa sihteeri, joka kirjaa ylös ajatuksia ja syntyneitä ideoita sekä pitää huolen, että jokainen saa puheenvuoron. Ryhmä miettii yhdessä vastaukset kysymyksiin aikaa 5 (-10) minuuttia. Keskustelkaa myös siitä, tuliko kuvakävelyn aikana ideoita tai ajatuksia.

Mihin käytät vapaa-aikasi/teet koulun jälkeen? Mihin haluaisit käyttää?

Mitä kotipaikkakunnalla voi jo tehdä ja harrastaa? Mitä voisi tehdä?

Sihteeri kirjaa syntyneet mahdollisuudet ja ideat paperille. Lopuksi ryhmä päättää aiheista kolme ideaa, mahdollisuutta tai toivetta.

***ohje vastausten kirjoittamisesta answergardeniin**

Joku ryhmästä avaa answergardenin puhelimellaan ja kirjoittaa vastaukset eli kolme erillistä vastausta sinne.

!%#x Jos answergarden ei toimi niin ryhmä kirjaa jokaisen idean erilliselle paperille ja paperit tuodaan eteen tai laitetaan seinälle tai taululle esim.teipillä

***ohje äänestyksestä (jaa pikkulaput ryhmäläisille)**

Äänestys Jokainen avaa muodostuneen answergardenin (jos olit ryhmässä se, joka kirjasi ajatukset sinne, niin on päivitettävä eli haettava numerolla uudelleen) ja poimii idean tai kaksi joka kiehtoo, kiinnostaa tai sytyttää. Kirjoita ylös, että muistat.

Uusi answergarden, johon jokainen kirjaa omalta puhelimeltaan edellisestä answergardenista poimimansa ideat. Eniten ääniä saaneet ideat kasvavat.

!%#x Jos answergarden ei käytössä ja ideat paperilla, niin jokainen äänestää tukkimiehen kirjapildolla kahta ideaa.

***ohje tiimeihin jakautumisesta* (jaa tiimipaperit)**

Tiimit Oman kiinnostuksen mukaan jakautuminen tiimeihin max 6 hlöä/tiimi, jos jonkin idean ympärillä on enemmän kuin kuusi, niin ryhmä jakautuu niin moneksi ryhmäksi että jokaisessa on 3-6 osallistujaa.

Yksi on jälleen sihteeri, joka kirjaa ja pitää huolen, että kaikkien mielipiteet tulevat kuuluviin. Ryhmä keksii tiimille nimi ja tehdään ideasta elävä (saa irrotella). Vastataan kysymyksiin; mitä, miksi, kenelle, miten, milloin, missä, kuka tekee? Aikaa noin viisi minuuttia.

Mikä idea on? Mistä on kyse?

Miksi se on tarpeellinen? Kenelle tarkoitettu? Ketä hyödyttää?

Missä voisi toteuttaa? Kuka voi auttaa toteutuksessa? Tarvitaanko apua?

Miksi tämä on tärkeää? Mikä tässä on parasta?

Valmistautukaa esittelemään muille.

ohje leijonanluolasta

Leijonanluola

Kokoonnutaan yhteen ja jokainen ottaa kynän sekä paperia muistiinpanoja ja lisäkysymyksiä varten.

Jokainen tiimi myy ideansa vuorollaan muille Leijonanluola tyyppisesti eli lyhyesti kertoo mistä on kyse ja miksi se on paras idea ikinä. Kuulijat arvioivat idean ja sen toimivuuden asteikolla 1-5; Sytytkö? Eli kirjaavat numeron sekä perustelut ylös, että muistaa lopussa.

Kun kaikki tiimit ovat esitelleet ideansa, jokainen osallistuja päättää mikä oli paras. Omaansa ei saa äänestää (vai saako?). Käden nosto äänestyksellä käydään jokainen tiimi läpi ja kysytään äänestäviltä, miksi se oli paras. Lopuksi eniten ääniä saanut voittaa.

- Lopuksi Keskustelu; mitä ajatuksia herätti? Onko jokin idea sellainen, että sitä voisi alkaa toteuttaa? Aletaanko toteuttaa yhdessä?
- Palaute Answergardeniin – tms.

Ryhmätehtävä:

Valitkaa sihteeri, joka kirjaa ylös ajatuksia ja syntyneitä ideoita sekä pitää huolen, että jokainen saa puheen-
vuoron.

Miettikää yhdessä vastauksia alla oleviin kysymyksiin. Aikaa tehtävälle on noin viisi minuuttia. Keskustelkaa
myös tuliko kuvakävelyn aikana ideoita tai ajatuksia.

Mihin käytät vapaa-aikasi/teet koulun jälkeen? Mihin haluaisit käyttää?

Mitä kotipaikkakunnalla voi jo tehdä ja harrastaa? Mitä voisi tehdä?

Sihteeri kirjaa syntyneet mahdollisuudet ja ideat. Lopuksi ryhmä päättää aiheista kolme ideaa, mahdolli-
suutta, ajatusta tai toivetta jatkoon.

Tiimitehtävä:

Yksi on jälleen sihteeri, joka kirjaa ja pitää huolen, että kaikkien mielipiteet tulevat kuuluviin. Keksikää tiimille
nimi ja tehkää ideasta elävä (saa irrotella). Vastataan kysymyksiin; mitä, miksi, kenelle, miten,
milloin, missä, kuka tekee? Aikaa noin viisi minuuttia – tehkää hyvä ja tiivis sekä myyvä paketti.

Apukysymyksiä:

Mikä idea on? Mistä on kyse?

Miksi se on tarpeellinen? Kenelle tarkoitettu? Ketä hyödyttää?

Missä voisi toteuttaa? Kuka voi auttaa toteutuksessa? Tarvitaanko apua?

Miksi tämä on tärkeää? Mikä tässä on parasta?

Liite 2: Tulevaisuuspäivän suunnitelma

- Paikka: Selvitä mikä tila voisi olla sopiva
- Etsi yhteistyötahot: Esim. Kinnulassa Lions Club, 4H ja Leader Viisarin Tulevaisuuden tekijät-hanke
- Tavoite: valtakunnallinen Tulevaisuuspäivä on hyvä ajankohta rohkaista nuoria miettimään tulevaisuutta ja omaa rooliaan tulevaisuuden tekijänä
- Sisältö: Tulevaisuuden taidot pelien avulla – kerää leimoja ”tulevaisuussassiin” eri pisteiltä
- Pisteet:
 - tiimitaito: numeromatto (useimmat silmät ja kädet saa enemmän aikaan)
 - visiot: tyhjät raamit, johon voi rakentaa toivottavan tulevaisuuskuvan rekvisiitasta
 - Ota kuva teoksesta ja paras voittaa? Äänestys?
 - Tulevaisuusajattelu: Onko sinun tulevaisuus Kinnulassa? Mikä saa / saisi sinut jäämään tai opiskelujen jälkeen palaamaan Kinnulaan? (menti)
 - Itsetuntemuspiste: perustele osaamisesi, missä sitä on kertynyt (esim. myönteistajakortit apuna)
 - Utopiatyökalu Tulevaisuuspäivän sivuilta
 - megatrendit, heikot signaalit, mustat joutsenet – teoria vaikeaa, mutta voisi tuoda esille: tyyliin, mitä tehdä megatrendi ilmaston muutokselle, vanhenemiselle, syntyvyyden vähenemiselle, - vastaukset voisi olla korteilla. Tai tiimalasin kuluessa, montako ideaa sait kirjattua.
 - Kesätyökorneri: todennäköisiä ja mahdollisia kesätöitä, CV-sparrausta, tötaitosanoja (poimi omasi), voisiko yrittäjiltä / työnantajilta selvittää mitä töitä tarjolla? Listaa niin monta työnantajaa minuutissa kuin ehdit
 - pizzalahjakortin tms. arvonta, tulevaisuussassin täyteen leimoja keränneelle
 - pikkulahjoja kaikille osallistujille

Simulaatioita ja pelejä:

Tulevaisuussimulaatio: erilaisia opintoihin ja työelämään liittyviä valintatilanteita

<https://tulevaisuusohjaus.fi/utua/>

Taitobingo

<https://osata.fi/materiaalit/sampo-osaaminen/>

Tulevaisuuden ammatit

<http://tulevaisuudenammatit.fi/>

Liite 3: Amazing yrittäjä-rallin järjestäminen

Rallin tarkoitus: Yhdistää nuoria ja yrittäjiä sekä muita paikkakunnan työnantajia

Kohderyhmä: Nuoret, nuorten kanssa toimivat tahot, yrittäjät, yhdistykset, rahoittajat, päättäjät,...

Tavoite: Nuorten ja yrittäjien kohtaaminen ja vuoropuhelu sekä piilotyöpaikkojen löytyminen. Mitä osaamista nuorilla on, jota yritykset voisivat ostaa? Tai onko toimijoilla tarvetta nuorten näkökulmalle? Maaseudulla on mahdollisuuksia, jotka eivät ole itsestään selviä tai helposti nähtävissä. Nuorten osaamista voidaan hyödyntää myös lukuvuoden aikana, eikä vain kesätoissa.

Rallin kesto: 2,5 tuntia, jos 21-35 nuorta osallistujaa (seitsemän 3-5 nuoren tiimiä)

Rallin kuvaus: Nuorten tiimit kiertävät kartan mukaisessa järjestyksessä eri toimintapisteitä. Toimintapisteillä tiimit ratkovat tehtävän sekä selvittävät onko järjestäjällä työtehtäviä tarjottavana. Tiimi on toimintapisteellä kymmenen minuuttia ja siirtyy seuraavalle. Jokainen tiimi kiertää kaikki toimintapisteet numerojärjestyksessä. Rallipisteen järjestäjä laittaa tiimit tehtävässä onnistumisen mukaiseen paremmuusjärjestykseen ja parhaiten menestynyt tiimi voittaa palkinnon.

Kiinnostuksen selvitys

1. Ota yhteys paikkakunnan kehittämissyhtiöön tai vastaavaan kysyen kiinnostusta rallin järjestämisestä.
2. Ota yhteys oppilaitokseen, 4H:n tai muuhun nuorisotoimijaan, jonka kautta voidaan tavoittaa paljon nuoria. Kysele kiinnostusta rallista ja jos mahdollista tapaa nuorten joukkoa sekä esittele ralli-idea. Selvitä osallistuvien nuorten määrä.

Rallivalmistelut

1. Etsi joukko rallipisteiden järjestäjiä. Jos seitsemän nuorten tiimiä, niin seitsemän rallipistettä.
2. Tarvittaessa auta tehtävän keksimisessä. Tehtävällä pitää saada tiimit paremmuusjärjestykseen ja sen olisi hyvä liittyä rallipisteen järjestäjän toimialaan. Tehtävän kesto enintään viisi minuuttia, jotta jää aikaa työtehtävien selvittämiseen tai muuhun vuoropuheluun. Aikaa yhteensä kymmenen minuuttia.
3. Rohkaise toimijaa erittelemään mahdollisia työtehtäviä tai työtä, johon voisi tarvita työntekijää. Kysy voisiko hän kirjoittaa työtehtävät näkyviin rallin ajaksi, jotta nuoret näkevät tai

mahdollisesti voivat kuvata, että mitä työtä on tarjolla. Toimijan ei tarvitse sitoutua palkkaamiseen, mutta näin toimiala ja sen tarjoamat työtehtävät tulevat näkyvämmäksi. Huomaa myös mahdolliset vapaaehtoistyöt!

4. Selvitä ralliaikataulu. Varaa lähtöön sekä palkintojen jakoon 15 minuuttia.
5. Tee kartta, jossa toimintapisteet numerojärjestyksessä. Jos toimijat hyvin etäällä toisistaan, selvitä olisiko lähempänä tilaa rallipisteelle esim.oppilaitoksen tiloissa. Muutoin pisteeltä toiselle siirtymiseen kuluu liikaa aikaa.
6. Tee pistetaulukko toimijalle, johon hän voi merkitä tiimit paremmuusjärjestykseen. Jos seitsemän tiimiä, niin parhaiten menestynyt tiimi saa seitsemän pistettä ja heikoin yhden.
7. Tee whatsapp-ryhmä tai vastaava rallitoimijoille, jonka kautta voitte viestiä rallin aikana sekä toimijat voivat palauttaa pistetaulukon viimeisen tiimin lähdettyä pisteeltä.
8. Tee yhteenveto pistetaulukko esim.excel jolla saat pisteet helposti laskettua yhteen.
9. Jos mahdollista nuoret ideoivat omaa osaamistaan ennen rallia. Näin he ovat paremmin valmistautuneet itse ralliin ja työtehtäville.

Rallipäivänä

1. Esittele nuorille rallin idea ja kerro, mitä tulee tapahtumaan.
2. Jaa nuoret 3-5 henkilön tiimeihin, joilla on numero (1-7) ja pyydä heitä keksimään tiimille nimi.
3. Jaa nuorille kartat ja ohjeista nuoret aloittamaan ralli oman tiimin numeron mukaiselta pisteeltä. (tiimi numero yksi aloittaa rallin toimintapisteeltä numero yksi ja siirtyy sitten pisteelle kaksi)
4. Rohkaise nuoria kysymään toimintapisteellä töitä.
5. Muistuta ripeästä siirtymästä pisteeltä toiselle sekä lopuksi kokoontumisesta lähtöpisteelle palkintojen jakoa varten.
6. Tee yhteenveto pistetaulukoista (pyydä lähettämään pistetaulukko whatsapp-ryhmään)
7. Palkintojen jaon yhteydessä kerää palaute nuorilta esim.mentimeterin kautta (puhelimella toimiva nopea ohjelma, joka ei vaadi rekisteröitymistä).
8. Rohkaise nuoria hakemaan kiinnostavia töitä.
9. Kerää palaute myös rallin toimintapisteiden järjestäjiltä.

